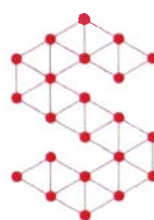

Bestuursverslag SSOE 2019

Koersvast & In Control

**stichting
speciaal
onderwijs &
expertisecentra**

Inhoud

Voorwoord	3
1. Organisatie	5
<i>Juridische structuur</i>	5
<i>Organisatiestructuur</i>	6
<i>Raad van Toezicht</i>	7
<i>(Gemeenschappelijke) medezeggenschap, Jaarverslag</i>	13
<i>Missie & visie</i>	16
<i>Toegankelijkheid & toelating</i>	17
<i>Belanghebbenden</i>	17
<i>Klachtenbehandeling</i>	19
2. Verantwoording beleid	20
<i>Onderwijs & kwaliteit</i>	20
<i>Evaluatie passend onderwijs</i>	24
<i>Personeel & professionalisering</i>	25
<i>Huisvesting & facilitair</i>	29
<i>Financieel beleid</i>	30
<i>Risico's en risicobeheersing</i>	32
3. Verantwoording financiën	36
<i>Algemeen</i>	36
<i>Ontwikkelingen in meerjarig perspectief</i>	36
<i>Staat van baten en lasten en balans</i>	37
<i>Financiële positie</i>	49
Bijlagen:	53
<i>Bijlage 1 organogram</i>	53
4. Financieel Jaarverslag 2019 / Jaarrekening 2019	

Voorwoord

Na een aantal jaren van koersbepaling, reorganisatie en inzetten op kwaliteit, kunnen we stellen dat in 2019 de effecten van de genomen maatregelen op alle terreinen duidelijk zichtbaar zijn. Met trots kunnen we stellen dat de kwaliteit op alle organisatieonderdelen in orde is. De rapporten van onderwijsinspectie, maar ook onze interne kwaliteitsinstrumenten laten goede scores zien. Financieel is er een positief resultaat geboekt en ook de meerjaren-prognoses zien er goed uit. SSOE is in control. De continuïteit is gewaarborgd. Na een aantal onrustige jaren is de organisatie in duidelijk rustiger vaarwater gekomen en dat is fijn. Binnen de kaders en ruimte die we hebben, doen we het maximale.

Dat geeft ook direct aan dat er zorgen zijn. Hoewel op macro-niveau de organisatie cijfermatig op alle vlakken goede cijfers laat zien, is de staat van het onderwijs in Nederland erg zorgelijk aan het worden. De werkdruk is de afgelopen jaren fors toegenomen. In eerdere jaarverslagen schreven we al dat wij van onze medewerkers vragen om sinds de invoering passend onderwijs aan een kleine honderd complexe leerlingen meer dan vijf jaar geleden, onderwijs te geven, maar dan met ruim 30 collega's minder. Hoewel we in 2019 en 2020 weer iets meer mensen kunnen aanstellen, worden de klassen groter, de problematiek aantoonbaar zwaarder. De beleidskeuzes van de overheid en de samenwerkingsverbanden dragen hieraan bij. In dit bestuursverslag vraag ik wederom aandacht voor de speciale positie van besturen met alleen scholen voor speciaal onderwijs (SO). Diverse maatregelen in de cao's wet- en regelgeving en maatregelen pakken in de praktijk anders uit voor het SO dan voor het regulier onderwijs. De middelen voor bijvoorbeeld verlaging van de werkdruk worden als bedrag per leerling toegekend. Onbegrijpelijk en slecht voor het SO, met relatief meer personeel in verhouding tot het aantal leerlingen. Maar ook de huisvestingsnormen en andere bekostigingsgrondslagen die per leerling worden bepaald, zijn vanwege deze leerling-medewerker of leerling-m2 ratio's (zeer) nadelig voor het SO.

Het vinden van personeel lukt ons tot op heden nog redelijk tot goed. De betaalbaarheid baart echter zorgen. De loonkosten stijgen harder dan de indexering van de baten. Dat betekent in de toekomst dat we met dezelfde middelen nog minder medewerkers kunnen aanstellen. Dat is een slechte ontwikkeling. De oplossing voor dit probleem is al jaren bekend, maar wordt door de overheid stelselmatig genegeerd. Berenschot constateerde in 2014 al dat de kosten voor de materiele instandhouding 24% hoger zijn dan de vergoeding die scholen hiervoor ontvangen. Schoolbesturen dekken die meerkosten door te schuiven in de budgetten. Dat kan niet anders dan door vanuit de personele baten middelen te besteden aan materiele instandhouding. Voor SSOE betekent dit dat we elk jaar ruim €350.000,- bedoeld voor personeel, moeten inzetten voor de kosten van gebouwonderhoud, schoonmaak en energie. Dat is omgerekend 6 fte aan lesgevend en ondersteunend personeel, die we niet kunnen inzetten. In voorjaar 2020 komt onderzoeksbureau McKinsey met nieuwe cijfers. De verwachting is dat die cijfers in lijn liggen met de eerdere cijfers.

Hopelijk komt de minister nu wel met passende maatregelen. Het zou voor onze medewerkers en leerlingen veel ruimte geven.

Positief is dat in veel besturen van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs de ontwikkeling naar meer en betere samenwerking vorm krijgt. Men is tot inzicht gekomen dat alleen geld verdelen niet leidt tot het realiseren van doelstellingen. Gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een dekkend aanbod is meer dan allemaal een stukje van de puzzel verzorgen. Dat is een mooie ontwikkeling die perspectief biedt voor de toekomst en ook meer perspectief voor de toekomst van de Externe Dienst geeft. Ondertussen werken wij verder aan onze missie. Met kracht, verbinding en perspectief. Het zou fijn zijn als onze regering dat zou ondersteunen met passend onderwijsbeleid.

Hilbert de Vries
Bestuurder SSOE

1. Organisatie

Juridische structuur

De stichting is gevestigd te Eindhoven, met als vestigingsadres Venetiëstraat 43, 5632 RM, Eindhoven en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41087568.

Het nummer van het bevoegd gezag is: 72905.

Telefoon: 088-2140101

Email: Secretariaat@ssoe.nl

Internet: www.ssoe.nl

De stichting vormde op 1 januari 2019 het bevoegd gezag van de onderstaande scholen:

Overzicht scholen

Eindhoven

Mytylschool Eindhoven   Brin-nummer: 16SO

Mgr. Bekkersschool   Brin-nummer: 19HT

De Mytylschool Eindhoven is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor lichamelijk gehandicapte leerlingen en meervoudig gehandicapte leerlingen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar; so-vso LG en so-vso LG/MG. Meer informatie is te vinden op www.mytylschooleindhoven.nl.
Scholenopdekaart.nl

De Mgr. Bekkersschool is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen met een verstandelijke beperking in de leeftijd van 4 tot 20 jaar; so-vso ZMLK en so-vso ZMLK/MG. Voor nadere informatie zie www.mbeindhoven.nl.
Scholenopdekaart.nl

Helmond

Antoon van Dijkschool Helmond   Brin-nummer: 14VL

De Antoon van Dijkschool is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen met een verstandelijke beperking in de leeftijd van 4 tot 20 jaar, so-vso ZMLK en so-vso ZMLK/MG. Voor nadere informatie zie www.antoonvandijkschool.nl.
Scholenopdekaart.nl

Deze scholen zijn toegankelijk voor leerlingen binnen de genoemde doelgroep na het afgeven van een Toelaatbaarheidsverklaring door een Samenwerkingsverband.

Alle scholen van SSOE verzorgen binnen hun doelgroep ook onderwijs aan leerlingen met autisme (ASS). SSOE verzorgde middels haar Externe Dienstverlening (ED) in 2019 tevens ambulante begeleiding en externe dienstverlening in het regulier onderwijs (PO/VO/MBO).

Contactpersoon
Hilbert de Vries
Bestuurder
088-2140101 of 06-28704075

Organisatiestructuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting. De statuten van de Stichting Speciaal Onderwijs Eindhoven zijn medio 2015 voor het laatst gewijzigd. Daarbij is tevens de naam veranderd in Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Eindhoven onder dossiernummer 41087568.

De **Raad van Toezicht** heeft tot taak toezicht te houden op de wijze van besturen van SSOE. Naast het vervullen van de werkgeversfunctie en van een onafhankelijke advies- en klankbordfunctie voor de bestuurder toetst zij inhoudelijk het gevoerde beleid en oefent zij een aantal vastgestelde goedkeuringsbevoegdheden uit.

Een verslag van de Raad van Toezicht maakt onderdeel uit van dit bestuursverslag. In dat verslag wordt onder andere ingegaan op de samenstelling, werkwijze en beloning van de Raad van Toezicht. De Stichting opereert conform de Code Goed Bestuur in het PO (2014) en is daar dit jaar niet van afgeweken.

In bijlage 1 is het organogram opgenomen. In 2019 is deze niet gewijzigd.

Functiescheiding

SSOE werkt volgens het one-tier model met een bestuurder en een raad van toezicht.

In 2019 is onder leiding van een externe adviseur de visie op toezicht opnieuw gedefinieerd. Er is een vernieuwd toezichtskader opgesteld. In dit bestuursverslag is het jaarverslag van de Raad van Toezicht opgenomen. In 2018 zijn alle interne processen, rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tegen het licht gehouden, taken en rollen herschikt en zijn de procedures beschreven en vastgelegd in workflows. Er is een procuratieschema opgesteld. Dit is in 2019 op onderdelen nog wat aangescherpt. Voor veel processen is het vier ogen principe ingericht. Dat houdt in dat er van meerdere personen goedkeuring nodig is voordat boekingen of betalingen die de grenzen van de procuratie overschrijden, worden uitgevoerd.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting was gedurende geheel 2019 als volgt samengesteld:

Bestuurder: Dhr. H. de Vries

In heel 2019 had de bestuurder geen betaalde nevenfuncties. Hij is integraal verantwoordelijk voor alle aandachtsgebieden.

Raad van Toezicht

Governance

De bestuurder en de Raad van Toezicht (RvT) volgen de 'Code Goed Bestuur in het primair onderwijs', die in de Algemene Ledenvergadering van de PO-raad op 27 november 2014 is vastgesteld. Er is in 2016 een Reglement van de RvT vastgesteld, waarin o.a. de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de RvT, de samenstelling van de RvT, de werkgeversrol voor de bestuurder en de wijze van werken zijn vastgelegd. Er is toezicht gehouden met inachtneming van het reglement van de RvT. De auditcommissie en de commissie kwaliteit hebben een op hun rol afgestemd reglement, waarvan de laatste in 2019 is bijgesteld. De leden van de RvT voldoen aan de criteria van onafhankelijkheid, zoals vastgelegd in de hiervoor vermelde governancecode. Er is geen sprake geweest van tegenstrijdige belangen bij adviezen, standpuntbepaling of besluitvorming.

De RvT houdt integraal en onafhankelijk toezicht op SSOE, in het bijzonder op de bestuurder, en houdt daarbij rekening met het organisatiebelang en het publieke belang. De RvT vervult de werkgeversfunctie voor de bestuurder en fungeert als klankbord voor de bestuurder door mee te denken, kritische vragen te stellen en feedback te geven.

In 2017 heeft de RvT hiertoe een toezichtvisie en een toezichtkader vastgesteld. In 2019 heeft de RvT dit kader als uitgangspunt genomen voor een aanpassing die meer recht doet aan de gewenste ontwikkeling richting 'waardengericht' toezichthouden. Dit vernieuwde kader is in februari 2020 vastgesteld.

De leden van de RvT zijn lid van VTOI en nemen zoveel mogelijk deel aan de bijeenkomsten van VTOI. Daarnaast volgen zij – mede in het kader van de uitoefening van hun beroep – cursussen, workshops en trainingen. Zij houden elkaar op de hoogte van het deelnemen aan deze activiteiten en stemmen ze op elkaar af. Zij houden zich via raadpleging van diverse websites en literatuur op de hoogte van actuele ontwikkelingen in de onderwijssector en in het bijzonder die van het speciaal onderwijs.

Samenstelling

De RvT bestaat in principe uit vijf volledig onafhankelijke leden, die elkaar aanvullen op de deskundigheidsgebieden onderwijs & kwaliteit, financiën & bedrijfsvoering, bestuur en politiek.

Per 1 januari is mw. dr. A. Hidding toegetreden tot de RvT, met als profiel bestuur en politiek en brede ervaring als toezichthouder in het sociale domein als ook het onderwijs.

Per 1 januari is mw. N. Feijen toegetreden tot de RvT, met als profiel personeel en organisatie.

Per 1 mei is mw. E. Noot toegetreden tot de RvT, met als profiel veranderingsprocessen en bedrijfsvoering en brede ervaring als toezichthouder.

Per 1 juni heeft dhr. M. Smoors de RvT verlaten vanwege het aanvaarden van een niet met de RvT verenigbare functie.

De samenstelling van de RvT in het verslagjaar wordt weergegeven in onderstaande tabel. Tevens zijn de afzonderlijke functies weergegeven alsmede de benoemingstermijnen. De RvT heeft besloten om voor 2023 te besluiten over een nadere invulling van een gedifferentieerd rooster van aftreden.

Leden Raad van Toezicht	Functie	Eerste benoeming	Eerste herbenoeming	Beëindigd per
Mw. dr. B.T.J. Hooghiemstra	Voorzitter (lid remuneratiecommissie)	2017 (Vz per 01.07.2018)	2021 2021	
Dhr. R.T. Wingens RA	Lid (voorzitter auditcommissie)	2018	2022	
Mw. Dr. A. Hidding	Vicevoorzitter (Lid auditcommissie)	01-01-2019	2023	
Mw. N. Feijen	Lid (Voorzitter remuneratiecommissie) (Lid Commissie kwaliteit)	01-01-2019	2023	
Mw. E.M.W. Noot-van den Heuvel	Lid (voorzitter Commissie kwaliteit)	01-05-2019	2023	
Dhr. drs. M.A.G.M. Smoors	Lid (vz Commissie kwaliteit) (lid remuneratiecommissie)	2017		01-06-2019

Onderstaand een overzicht van de Functies en Nevenfuncties van de zittende leden van de RvT per 31 december 2019.

Leden Raad van Toezicht	(Neven)functies
Mw. dr. B.T.J. Hooghiemstra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorzitter Werkplaatsen Sociaal Domein 2. Eigen onderneming Hooghiemstra Onderzoek & Advies
Dhr. R.T. Wingens RA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eigen onderneming Wingens Finance & Control 2. Lid RvT Optimus Primair Onderwijs
Mw. Dr. A. Hidding	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorzitter RvT RAP, Heerlen 2. Voorzitter RvT SWV Midden Limburg, Roermond 3. Voorzitter RvT Burgerkracht Limburg, Sittard 4. Lid RvT GGZ Momentum, Den Bosch 5. Lid RvT Promentis, Den Bosch 6. Lid RvT PAMM, Eindhoven 7. Vicevoorzitter IBASS, Ede 8. Lid RvT de Gelderhorst, Ede 9. Voorzitter RvT POVH/POVV, Heerlen 10. Lid RvT a.i. 't Nut, Geldrop
Mw. N. Feijen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Manager HR & Bedrijfsvoering, Archipel Zorggroep
Mw. E.M.W. Noot-van den Heuvel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bestuurslid RCBM 2. Lid RvT Oosterpoort 3. Lid RvT Oosterwijs 4. Eigen onderneming Luosi BV
Dhr. drs. M.A.G.M. Smoors	<ol style="list-style-type: none"> 1. Directeur Basisschool Rapenland

Begin 2019 heeft de voltallige RvT (toen deels bestaande uit nieuwe leden en oude leden) in het bijzijn van de bestuurder een heisessie gevolgd onder leiding van een onafhankelijk procesbegeleider. Het doel was om het functioneren tegen het licht te houden en een gemeenschappelijk gedragen agenda op te stellen voor de toekomst van de RvT. Dit heeft geresulteerd in een aantal gerichte acties in 2019 op weg naar een meer professionele en eigentijdse werkwijze.

Werkgeversfunctie

In november 2019 heeft de remuneratiecommissie een gesprek met de bestuurder over zijn functioneren gehad. De RvT hanteert voor de bezoldiging van de bestuurder de cao voor PO-bestuurders. De bestuurder is in vaste dienst en de beloning bestaat uitsluitend uit een vast deel conform de bepalingen in de wet normering topinkomens (WNT). De WNT-klassenindeling 2019 is gebaseerd op een drietal elementen, te weten de gemiddelde totale baten per kalenderjaar, het gemiddeld aantal leerlingen en de gewogen onderwijssoorten. Alle drie de elementen leveren

zogenaamde complexiteitspunten op en die geven aan in welke klasse de onderwijsinstelling voor de WNT wordt ingedeeld.

De bestuurder is per 1 januari 2015 in dienst van SSOE getreden. Deze datum ligt voor de afsplitsing van de Taalbrugscholen en de RvT heeft de toen geldende cao voor PO-bestuurders toegepast.

De RvT heeft vastgesteld, dat op basis van de huidige criteria de bestuurder wordt ingedeeld in klasse C met een maximum beloning volgens de WNT van bruto € 138.000,-. Echter de RvT respecteert de toen afgesloten arbeidsovereenkomst en maakt gebruik van het overgangsrecht.

De beloning van de bestuurder is in 2019 € 2.075,- hoger dan de maximum beloning volgens de WNT. Het streven is om uiteindelijk tot een salaris voor de bestuurder te komen dat beneden het vastgestelde wettelijk maximum volgens de WNT-norm blijft.

Inhoudelijk toezicht

De RvT heeft in 2019 7 keer in aanwezigheid van de bestuurder vergaderd. Voorafgaande aan de RvT vergadering vond altijd een vooroverleg zonder de bestuurder plaats.

De agenda wordt in een onderling overleg tussen de voorzitter van de RvT en de bestuurder opgesteld. De RvT ontvangt iedere vergadering van de bestuurder de actie- en besluitenlijsten van het directeurenberaad en het verslag van de GMR.

De belangrijkste onderwerpen op de agenda van de RvT waren:

- De onderwijskwaliteit van de drie scholen.
- De ontwikkelingen rondom de Externe Dienst
- De samenstelling van de commissies
- De financiële informatieverstrekking door SSOE, waaronder halfjaarcijfers en tussentijdse financiële rapportages
- Goedkeuring van het Bestuursformatieplan 2019-2020
- Goedkeuring van de meerjarenbegroting
- Goedkeuring van het jaarverslag 2018 inclusief de jaarrekening 2018
- Bespreking van het accountantsverslag bij de jaarrekening 2018
- De begroting 2019
- Reglement voor de commissie kwaliteit
- Het toezichtkader van de RvT
- Passend Onderwijs en de ontwikkelingen in Samenwerkingsverbanden

In 2018 is in verband met ongunstige resultaten besloten de begroting voor 2019 taakstellend op te stellen. Dit geldt voor zowel bestuurder als directies. Significante wijzigingen die plaatsvonden in groei of krimp van leerlingen zijn in 2019 vroegtijdig met de RvT besproken. Ook zijn de financiële rapportages als het gaat om kwaliteit en tijdigheid, verbeterd.

Uiteindelijk is het tij lopende 2019 gekeerd, onder andere door toenemende leerlingenaantallen, terughoudendheid bij nieuwe investeringen en gunstig uitpakkende organisatieveranderingen. Dit heeft het nodige van bestuurder, ondersteuning, directeuren en docenten gevraagd en verdient een groot compliment.

De RvT is verantwoordelijk voor de benoeming van de registeraccountant. Op 21 september 2017 heeft de RvT Wijs Accountants als accountant aangesteld. Ingaande het boekjaar 2017. Deze opdracht wordt jaarlijks na een evaluatiemoment verleend.

Twee leden van de RvT zijn aanwezig geweest en bevraagd tijdens het bezoek van de Inspectie op 10 december 2019.

Contact met GMR en de scholen

In april en oktober 2019 hebben er themaverzamelingen plaatsgevonden met de GMR, MR'en en de directeuren van de drie scholen (MBS, Mytyschool en Antoon van Dijkschool) met de RvT en de bestuurder. In deze vergaderingen kwamen naast kennismaking ook de navolgende onderwerpen aan de orde:

- Rol –en taakverdeling RvT
- Zoeken van verbinding tussen betrokken partijen,
- Resultaten uit medewerkers- en oudertevredenheidsenquêtes
- Kwaliteitscyclus
- Toekomst SSOE op onderwijskundig gebied

Leden van de RvT hebben diverse malen een werkbezoek gebracht aan de scholen en het ATC en waren aanwezig bij gemeenschappelijke activiteiten zoals de nieuwjaarsreceptie.

Eindhoven,
Raad van Toezicht SSOE,

Mw. Dr. B.T.J. Hooghiemstra	Voorzitter
Mw. Dr. A. Hidding	Vicevoorzitter
Dhr. R.T. Wingens RA	Lid
Mw. N. Feijen	Lid
Mw. E.M.W. Noot – van den Heuvel	Lid

Register vastgestelde besluiten Raad van Toezicht 2019

Nummer	Besluit	Vindplaats
20190514.01	De RvT stelt conform onderstaande indeling de commissies vast: Remuneratiecommissie: mevr. N. Feijen (vz), mevr. E. Hooghiemstra Auditcommissie: dhr. R. Wingens (vz), mevr. A. Hidding Commissie OKZ: mevr. E. Noot (vz), mevr. N. Feijen	Notulen RvT, 14-05-2019, punt 50
20190514.02	De RvT geeft haar goedkeuring aan het Jaarverslag 2018.	Notulen RvT, 14-05-2019, punt 51
20190618.01	RvT besluit tot invulling van de positie van vicevoorzitter conform volgend schema: periode juni 2019-juni 2021: mevr. Hidding periode juni 2021-juni 2023: mevr. Noot	Notulen RvT, 18-06-2019, punt 52
20190618.02	De RvT besluit tot continuering van de thans geldende RvT vergoedingen voor 2019.	Notulen RvT, 18-06-2019, punt 53
20190916.01	RvT besluit in 2022 over de datum van aftreden van RvT leden.	Notulen RvT, 16-09-2019, punt 54
20191105.01	De RvT besluit de vergoeding voor de leden van de RvT aan een objectieve toets te onderwerpen. Definitieve vaststelling is uitgesteld tot 2020.	Notulen RvT, 05-11-2019, punt 55
20191210.01	De RvT geeft haar goedkeuring aan de MJB 2020-2023	Notulen RvT, 10-12-2019, punt 56
20191210.02	De RvT geeft haar goedkeuring aan de Begroting 2020.	Notulen RvT, 10-12-2019, punt 57
20191210.03	De RvT geeft een positief advies t.a.v. het reglement Commissie Kwaliteit	Notulen RvT, 10-12-2019, punt 58

In 2019 aan leden van de RvT uitbetaalde Bezoldiging en onbelaste Onkostenvergoeding

Gegevens 2019

bedragen x € 1	B.T.J. Hooghiemstra	E.M.W. Noot- van den Heuvel	R. Wingens	N. Feijen	A. Hidding	M.A.G.M. Smoors
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/5 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/5
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 6.875	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 2.083
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 20.700	€ 9.263	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 5.709
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bezoldiging	€ 6.875	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 2.083
Door SSOE op factuur betaalde onkostenvergoeding	€ 262	€ 149	€ 173	€ -	€ 549	€ -
Door SSOE op factuur betaalde Omzetbelasting	€ 1.499	€ 1.074	€ 1.086	€ 1.050	€ 1.048	€ -

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap, Jaarverslag

Bestuur en GMR werken op proces en inhoud goed samen. In een positieve en constructieve sfeer is er een goede werkwijze ingericht die recht doet aan het belang van goede medezeggenschap. Doordat mede door veranderde regelgeving de GMR een zwaardere taak heeft gekregen is in 2019 de facilitering verruimd. Zo is er structureel overleg tussen de Arbodienst en de GMR en de RvT en de GMR. Onderstaand is het jaarverslag van de GMR integraal ingevoegd.

Voorwoord

Voor jullie ligt het jaarverslag van de GMR van SSOE. Dit jaarverslag beschrijft de werkzaamheden van de GMR van SSOE in het schooljaar 2018-2019. Een enthousiaste, betrokken, maar ook kritische groep van ouders en leerkrachten, zo kun je de GMR van SSOE wel beschrijven. Gedurende dit schooljaar zijn we hard op zoek geweest naar een ouder vanuit de Antoon van Dijkschool om de GMR compleet te maken. Afgelopen jaar hebben we naast de reguliere stukken ook nadrukkelijk ingestoken op de samenwerking met de MR-en van iedere school. In samenwerking met CNV onderwijs hebben we gezamenlijke trainingen opgezet, waarbij we hebben gekeken naar de inhoud en invulling van medezeggenschap en welke verantwoordelijkheden voor eenieder hierbij horen. Door deze afstemming hopen we nadrukkelijker samen te kunnen werken met de MR-en op iedere school.

Natuurlijk werd dit schooljaar ook regelmatig gesproken over de personele bezetting op de scholen, de werkdruk en de ontwikkelingen op de diverse scholen. De GMR heeft ook jaarlijks overleg met de Raad van Toezicht. Afgelopen jaar heeft de GMR ook zitting gehad in de sollicitatieprocedure voor het benoemen van twee nieuwe leden voor deze Raad van Toezicht. Nieuw voor de GMR was het overleg met de preventie-medewerker en de arbo-arts aan het begin van het schooljaar. Dit zal een jaarlijks terugkerend overleg zijn. Over de inhoud van dit gesprek kun je hieronder in deze nieuwsbrief meer lezen. Ook is er vorig schooljaar een breed tevredenheidsonderzoek afgenomen waarvan de uitslag binnen de GMR is besproken. Documenten zoals het bestuursformatieplan en de begroting blijven voor de GMR belangrijke beleidsstukken die we goed zullen monitoren.

Heb je vragen en of opmerkingen kom gerust naar ons toe. De GMR wil graag jullie vragen beantwoorden.

Patrick Adriaanse, voorzitter GMR

De GMR

Naast de drie MR-en (medezeggenschapsraden) van de Mytyschool, de MBS en de Antoon van Dijkschool bevindt zich op bestuursniveau een GMR. De afkorting GMR staat voor Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. De GMR is een beleidsorgaan dat zich bezighoudt met zaken die "bovenschools" geregeld zijn of die van belang zijn voor alle scholen of een meerderheid hiervan. De spelregels zijn vastgelegd in het GMR-reglement, het huishoudelijk reglement van de GMR en het medezeggenschapsstatuut.

Samenstelling GMR

Voorzitter:

Patrick Adriaanse Mytyschool (oudergeleding)

Leden (personeelsgeleding):

Jolanda Verhoeven Mytyschool
Ellen Melis MBS
Inge de Rooij A. van Dijkschool

Leden (oudergeleding):

Vacature A. van Dijkschool
Sita Strikwerda MBS

Ambtelijk secretaris GMR:

Ingeborg Roy (extern) ambtelijk secretaris

Gedurende het schooljaar 2018-2019 is de GMR een nieuw lid rijker geworden. Inge de Rooij heeft zitting genomen in de GMR namens de personeelsgeleding van de A. van Dijkschool. Helaas is de vacature voor een ouderlid namens de A. van Dijkschool gedurende het hele schooljaar vacant gebleven.

Vergadercyclus GMR

De GMR kent een vergadercyclus bestaande uit:

- een agendaoverleg tussen de bestuurder SSOE, voorzitter en ambtelijk secretaris van de GMR. In dit overleg wordt de agenda voor de overlegvergadering voorbereid. Gedurende het schooljaar 2018-2019 is afgesproken om indien nodig telefonisch overleg te voeren.
- een vooroverleg van de GMR, waarin de GMR de overlegvergadering met de bestuurder voorbereidt.
- de overlegvergadering. In de overlegvergadering ontmoeten de GMR en de bestuurder elkaar formeel. De bestuurder informeert de GMR en beide partijen bespreken diverse onderwerpen.

In het schooljaar 2018-2019 heeft de GMR op de volgende data overleg gevoerd met de bestuurder:

- 03 oktober 2018
- 19 december 2018
- 20 februari 2019
- 17 april 2019
- 19 juni 2019

Overleg GMR met arboarts en preventiemedewerker

Op 29 augustus 2018 vond de startbijeenkomst van de GMR plaats. Tijdens deze bijeenkomst heeft de GMR een gesprek gehad met Rob Peters, arboarts en Monique Gijsbers, preventiemedewerker. Het is de eerste keer dat dit overleg in deze samenstelling plaatsvindt. De nieuwe wet bevordert het contact tussen de werknemersvertegenwoordiging, de arboarts en de preventiemedewerker. De wijzigingen in de arboret zijn ingegaan per 1 juli 2017. Dit houdt in dat het volgende binnen SSOE moet zijn geregeld:

- basiscontract arbodienstverlener
- spreekuur bedrijfsarts
- second opinion
- centrale rol preventiemedewerker

De arboarts heeft bovengenoemde punten toegelicht en veel hiervan was binnen SSOE al geregeld.

M. Gijsbers is preventiemedewerker binnen SSOE voor alle drie de scholen. Zij ondersteunt werknemers bij de arbeidsomstandigheden en adviseert gevraagd en ongevraagd over bedrijfsveiligheid. Zij heeft toegelicht hoe Arbozaken en veiligheid binnen SSOE zijn geregeld. Hieronder staan de punten vermeld waarin ook een rol voor de medezeggenschap is weggelegd:

- MR: plan van aanpak RIE op afzonderlijke scholen
- GMR heeft instemmingsrecht bij (wijziging) arbozakenv-beleid
- GMR heeft instemmingsrecht bij keuze arbodienstverlener
- (G)MR mag meelopen bij bezoek Arbeidsinspectie

De nieuwe wet bevordert het contact tussen de werknemersvertegenwoordiging (GMR), de arboarts en de preventiemedewerker. Dit overleg zal jaarlijks gepland gaan worden.

Adviesrecht / instemmingsrecht

Over een aantal onderwerpen mag het bestuur alleen een besluit nemen als zij een advies aan de GMR heeft gevraagd. Instemming van de GMR is nodig voor een aantal andere onderwerpen. Dit ligt vast in de WMS, Wet Medezeggenschap op Scholen. De GMR-leden stemmen 'zonder last of ruggespraak', maar kunnen in voorkomende gevallen wel besluiten hun achterban te raadplegen.

Het bestuur van SSOE heeft in het schooljaar 2018-2019 een aantal voorgenomen besluiten voorgelegd aan de GMR. Hieronder treft u een overzicht aan van onderwerpen waarmee de GMR heeft ingestemd en waarover de GMR heeft geadviseerd.

INSTEMMING

- nieuwe werkkostenregeling
- bestuursformatieplan 2019-2020
- informatiebeveiligings- en privacybeleid

ADVIES

- bestuursbegroting SSOE 2019: E. Oosterom heeft de begroting nader toegelicht in het vooroverleg GMR op 13 februari 2019.
- vakantieregeling 2019-2020

WAT ER NOG MEER BESPROKEN IS

Naast de advies- en instemmingsplichtige onderwerpen heeft de GMR met de bestuurder ook tal van andere onderwerpen besproken. Hieronder de belangrijkste onderwerpen op een rij:

- Ontwikkelingen Externe Dienst
- Jaarrekening SSOE 2017
- Tevredenheidspelling ouders
- Betrokkenheidsonderzoek medewerkers
- Stand van zaken functieboek SSOE en ontwikkelingen functiebeschrijving leerkrachten
- Ontwikkelingen met samenwerkingsverbanden
- Rekenmethode Numicon
- Professioneel statuut
- Flankerend beleid 2019
- Zorgverlof
- Jaarverslag SSOE 2018, inclusief jaarrekening
- Evaluatie GMR en overleg met bestuurder
- Een vast agendapunt is: "stand van zaken scholen". Tijdens dit punt wordt informatie uitgewisseld over de drie afzonderlijke scholen MBS, Mvvschool en A. van Dijschool.

Overleg met de Raad van Toezicht

Conform de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen heeft de GMR tweemaal per jaar overleg met de toezichthouders. Op 20 november 2018 heeft de themabijeenkomst plaatsgevonden met de Raad van Toezicht en de directeuren. Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over de ontwikkelingen van belang voor SSOE en specifiek voor de scholen en de Externe Dienst.

Daarnaast is gesproken over de wisselingen binnen de Raad van Toezicht en de procedure voor de werving van nieuwe leden. Namens de GMR hebben Sita Strikwerda (ouderlid) en Jolanda Verhoeven (personeelslid) deelgenomen aan de sollicitatiecommissie. Drie nieuwe leden zijn in goed overleg met de GMR benoemd en vanaf 1 januari 2019 is de Raad van Toezicht in zijn nieuwe samenstelling van start gegaan.

Op 10 april 2019 heeft de GMR een open en prettig gesprek gehad met een delegatie van de Raad van Toezicht dat in het teken stond van onderlinge kennismaking en speerpunten voor de komende periode.

Verbinding MR - GMR

Ook dit schooljaar is gewerkt aan de verbinding tussen MR en GMR. Op de jaarkalender van de GMR staan terugkerende zaken zoals de begroting, het bestuursformatteplan en de jaarrekening. Op het moment dat de GMR deze onderwerpen bespreekt, worden deze op schoolniveau ook besproken met de MR. Het is wenselijk om hierbij een goede afstemming met elkaar te hebben.

Op 10 oktober 2018 heeft er een zinvolle bijeenkomst plaatsgevonden, waarbij praktische afspraken met elkaar zijn gemaakt om de verbinding te versterken. Ook is aandacht besteed aan de SSOE placemat. Hierop zijn de verschillende bevoegdheden van de GMR en de MR te zien.

Op 15 mei 2019 heeft er een themabijeenkomst plaatsgevonden in het teken van verhouding en verbinding GMR-MR onder leiding van een CNV-adviseur. In het nieuwe schooljaar krijgt dit een vervolg.

Gedurende het schooljaar 2018-2019 heeft de GMR een MR-Partnerschap gehad met het CNV Onderwijs. Bij deze vorm van dienstverlening krijgt de GMR een vast contactpersoon toegewezen aan wie vragen kunnen worden voorgelegd.

Contact met de achterban

GMR BULLETIN

Na ieder overleg met de bestuurder brengt de GMR een bulletin uit waarin een aantal besproken onderwerpen nader worden toegelicht. Het bulletin wordt op intranet geplaatst.

AGENDA EN NOTULEN VAN DE GMR

In het huishoudelijk reglement van de GMR is vastgelegd dat de agenda van de GMR wordt gepubliceerd op intranet en ter inzage ligt op een algemeen toegankelijke plaats op de school. Op deze manier kunnen belangstellenden alle onderwerpen zien die in de vergadering aan bod komen. Geïnteresseerden kunnen de notulen inzien. Zij dienen hiervoor een verzoek in bij de ambtelijk secretaris van de GMR.

INTRANET

De GMR is te vinden op intranet. Onder het kopje 'medezeggenschap' staat niet alleen algemene informatie over de GMR en de MR, maar hierop staan ook de agenda en het jaarverslag van de GMR gepubliceerd.

E-MAIL

De GMR heeft gedurende het schooljaar 2018-2019 een eigen e-mailadres in gebruik gehad: gmr@ssoe.nl. Op deze wijze is het voor de achterban duidelijk waar zij terecht kan met signalen, vragen en/of opmerkingen die betrekking hebben op het werk van de GMR.

FACILITERING GMR-LEDEN

De leden van de P-GMR worden door SSOE gefaciliteerd door het beschikbaar stellen van 60 uur per schooljaar om hun werkzaamheden voor de GMR te kunnen uitvoeren. Daarnaast mogen deze leden per 2 schooljaren 3 dagen scholing volgen. Ook wordt een iPad ter beschikking gesteld, zolang je GMR-lid bent. Stukken worden dan niet meer per post gestuurd.

De GMR-leden vanuit de oudergeleding kunnen aanspraak maken op een reiskosten-/ vrijwilligersvergoeding.

SSOE heeft aan de GMR een (externe) ambtelijk secretaris ter beschikking gesteld.

Alle kosten van de GMR zijn op bestuursniveau verantwoord.

Missie & visie

De missie, visie en koers die in dit hoofdstuk beschreven worden zijn in 2016 opnieuw en breed vastgesteld in een nieuw koers- en beleidsplan. In 2019 zijn deze ongewijzigd gebleven.

Missie

Vanuit onze kernwaarden, *Kracht*, *Verbinding* en *Perspectief* werken alle professionals van SSOE elke dag met onze speciale leerlingen. SSOE heeft haar missie als volgt geformuleerd:

“Wij zetten ons iedere dag opnieuw in om deze speciale leerlingen voor te bereiden op een voor hen zinvolle plek in de

De missie geeft duidelijk richting aan alle activiteiten die SSOE ontplooit. Alles wat we doen, is gericht op de ontwikkeling van onze leerlingen, met als doel om ze zo zelfstandig mogelijk naar een zinvolle plek in de maatschappij te brengen. De levensdomeinen, wonen, werken, vrije tijd, financiën en sociale vaardigheden vormen de basis en zijn verweven in het totale onderwijsaanbod.

Visie

Tegelijk met onze missie is ook de visie geformuleerd:

Stichting Speciaal Onderwijs & Expertisecentra (SSOE) is hét expertisecentrum voor onderwijs, (ambulante) begeleiding en ondersteuning aan kinderen en jongeren met een beperking. Onze specialistische kennis en deskundigheid op het gebied van motoriek, autisme, leerproblemen, taalachterstand en gedragsproblematiek zetten wij iedere dag opnieuw in om deze speciale leerlingen voor te bereiden op een voor hen zinvolle plek in de maatschappij. We gaan hierbij uit van de mogelijkheden en talenten van de leerlingen. We werken hierbij nauw samen met gemeentes en relevante partners in het onderwijs, de zorg, welzijn en hulpverlening. Bij alles wat we ondernemen voor leerlingen, zijn de ouders/verzorgers onze belangrijkste partners.

Koersplan SSOE

Na de invoering van Passend Onderwijs is in 2016 het Koersplan 2016-2020 van SSOE vastgesteld. Dit Koersplan is tot stand gekomen in een traject van directies en medezeggenschap.

Het koersplan vormt de basis van het SSOE-profiel. Het plan schetst de ontwikkelingsrichting voor de jaren 2016-2020. Hoe geeft SSOE het onderwijs en de dienstverlening vorm en draagt zij bij aan kwalitatief goed Passend Onderwijs. Het koersplan geeft de richting aan voor de samenwerking

tussen de scholen, De Externe Dienstverlening en het ArbeidsTransitieCentrum (ATC) van SSOE. In 2019 is dit koersplan op onderdelen geactualiseerd en verder uitgewerkt. De grote lijn bleef daarbij ongewijzigd. In 2020 wordt het koersplan 2020-2024 geschreven, gebaseerd op het huidige koersplan.

SSOE: partner(s) in expertise

SSOE is een expertisecentrum en verzorgt gespecialiseerd onderwijs en begeleiding aan kinderen en jongeren met ernstige en complexe beperkingen. SSOE is voor het reguliere onderwijs, collega-scholen, zorginstellingen en ouders een onmisbare partner. SSOE beschikt over een brede expertise voor de begeleiding van leerlingen van 3 tot 20 jaar. Onze aandachtsgebieden zijn: cognitie & gedrag, taal & communicatie en motoriek, autisme en ernstig zieke kinderen. SSOE werkt gestructureerd en doelgericht aan de toekomst van iedere leerling. Er wordt toegewerkt naar het behalen van een diploma of (deel) certificaten, het doorstromen naar een vervolgopleiding, het verkrijgen van een sociaal netwerk, het vinden van werk, zelfstandig kunnen wonen en/of het vinden van een dagbesteding.

Kernwaarden: kracht, verbinding en perspectief

Voor SSOE-medewerkers zijn de kernwaarden kracht, verbinding en perspectief richtinggevend in hun professioneel handelen. SSOE stelt de kracht en het talent van haar leerlingen en medewerkers centraal. Met toewijding brengt zij die kracht naar boven en versterkt die. De teams worden uitgedaagd en gestimuleerd in hun professionele ontwikkeling. Ze krijgen daartoe veel ruimte voor eigen keuzes. Binnen SSOE heerst een goede sfeer waarin collega's elkaar ondersteunen en van elkaar leren. Verbinding betekent dat SSOE zowel intern (collega's onderling) als extern (met reguliere scholen en ketenzorginstellingen) partnerschappen aangaat. Zo kan ze nog beter in de behoeften van haar leerlingen voorzien en hen perspectief bieden op een zo volwaardig mogelijk mens-zijn en een plaats in de maatschappij.

Toegankelijkheid & toelating

SSOE heeft drie scholen die vallen onder wat voorheen cluster 3 genoemd werd. Wij verzorgen onderwijs aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 20 jaar, met een (ernstige) verstandelijke dan wel lichamelijke beperking, of beiden. Een deel van onze leerlingen valt onder de doelgroep Ernstig Meervoudige Beperkte leerlingen (EMB). Toelatingsbeleid is per schoolsoort verschillend, de commissie van begeleiding heeft een belangrijke positie in het besluit of een leerling toelaatbaar is. De centrale vraag is altijd of wij aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling kunnen voldoen, of met de beschikbare middelen kunnen gaan voldoen. Onze scholen kunnen veel, maar ook niet alles. Soms besluiten we dat een leerling niet toelaatbaar is. In die gevallen is er altijd afstemming met het samenwerkingsverband passend onderwijs en de ouders/verzorgers en zoeken we naar de best passende plek.

Belanghebbenden

SSOE hecht veel waarde aan een goede samenwerking met partners in onderwijs en zorg.

SSOE is lid van:

- Verus besturenorganisatie;
- De PO-Raad;
- VOS-ABB.

SSOE heeft een samenwerkingsovereenkomst met een aantal zorginstellingen (AWBZ) ten behoeve van het zorg-/onderwijsaanbod aan de leerlingen van:

- Blixembosch (Libragroep);
- LUNET-zorg;
- ORO.

SSOE heeft een samenwerking ten behoeve van integratieklas / medium-arrangement met:

- NOVALIS College Eindhoven (Blauwe Bloem-zmlk); in het kader hiervan heeft SSOE een nevenvestiging van de MBS gerealiseerd in het Novaliscollege.

SSOE heeft een Symbioseovereenkomst met het Stedelijk College Eindhoven voor het volgen van diverse lessen in het VO en examineringstrajecten. Ook is er een symbioseovereenkomst met de Taalbrug in het kader van het ArbeidsTransitieCentrum, waar leerlingen van beide partijen worden voorbereid op een plek op de arbeidsmarkt.

SSOE participeert in:

- LECSO (Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs); voor cluster 3 en 4-scholen;
- SWV (Samenwerkingsverband) Passend Onderwijs Helmond/Peeland PO;
- SWV Passend Onderwijs Helmond/Peeland VO;
- SWV Passend Onderwijs Eindhoven PO;
- SWV Passend Onderwijs VO Eindhoven/ De Kempen;
- SWV Passend Onderwijs PO De Kempen;
- SWV Passend Onderwijs Oss Uden Veghel PO;
- SWV Passend Onderwijs Oss Uden Veghel VO;
- SWV Passend Onderwijs Weert PO;
- SWV Passend Onderwijs Weert VO;
- LEA (Lokale Educatieve Agenda) Eindhoven 12- / 12+;
- Bestuurlijk Overleg Helmondse Scholen.

SSOE is aangesloten bij de volgende netwerken/ ketenzorg verbanden:

- SVA (Samenwerkingsverband Autisme) Zuid Oost Brabant in het regionaal Convenant Autisme;
- Netwerk arbeidstoeleiding VSO-PRO.

SSOE had in 2019 een dienstverleningsovereenkomst met:

- Arbo Unie (Bedrijfsgezondheidszorg);
- MEE; schoolmaatschappelijk werk MBS;
- Blixembosch (Libragroep); fysiotherapie / ergotherapie;

- ORO, naschoolseopvang, OZG+ project.

Klachtenbehandeling

Er zijn in 2019 geen klachten bij SSOE binnen gekomen. Wel zijn er in een aantal casussen gesprekken gevoerd met de externe vertrouwenspersonen. Deze zaken zijn in 2019 ofwel naar tevredenheid opgelost, ofwel de uitwerking heeft een doorloop in 2020. In geen van de gevallen leidde dit tot een klacht. Zie het verslag van de externe vertrouwenspersonen hieronder.

SSOE 2019 EVP	Opvolging	Afloop
Aard van klacht/vraag		
Medewerker vraagt om ondersteuning in Samenwerkingsproblematiek.	Enkele gesprekken met teamleider en directie	Afgehandeld naar tevredenheid
Aantal klachten van diverse personeelsleden betreffende schoolorganisatie.	Aantal gesprekken, onderzoek, actieplan	Loopt nog
Verschil van opvatting docent vs directie over CAO interpretatie.	Bilaterale en gezamenlijke gesprekken	Instemming met nieuwe afspraak

De klachtenregeling van SSOE is [hier](#) te vinden

2. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, het behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit

Onze missie is tegelijk leidraad voor onze kwaliteitsdoelstellingen. Wij leiden kinderen op voor een zo zelfstandig mogelijke plek in de maatschappij. Dat doen we in voorbereiding op de domeinen Leren, wonen, werken en vrije tijd. De indicatoren uit het inspectiekader zijn leidend voor de basiskwaliteit. Deze zijn op elke school aangevuld met onze zogenaamde eigen aspecten van kwaliteit, bovenop de basiseisen die de wet en de onderwijsinspectie aan ons stellen. We volgen voor de leerlingen in principe de kerndoelen basisonderwijs voor de leerlingen die daartoe in staat zijn of de (CED)leerlijnen voor ZML in de ander gevallen. Alle leerlingen van SSOE hebben een individueel Ontwikkelingsperspectief. (OPP).

Zicht op onderwijskwaliteit

Middels interne verantwoording werken we aan het in zicht houden van onze kwaliteit. Leraren hebben daarin de sleutelrol. Zij evalueren, op basis van o.a. toetsen de opbrengsten, deze worden besproken in teams en op schoolniveau. De schoolleiding rapporteert middels managementrapportages tenminste twee keer per jaar aan het bestuur. Ook monitoren we minstens twee jaar nog uitgestroomde leerlingen. In het voorjaar en het najaar houdt het bestuur een overleg met alle MT en directieleden en daar wordt gesproken over opbrengsten, resultaten, ambities en kwaliteit. Waar mogelijk leren we met en van elkaar. In 2019 is gestart met een systeem van interne audits.

Werken aan onderwijskwaliteit

Deze audits worden gehouden door eigen medewerkers uitgevoerd op een collega-school. De audit wordt in basis gevormd door de indicatoren van het inspectiekader, te verwerken tot aspecten waaruit die kwaliteit blijkt. Wij maken gebruik van drie methodes, te weten observaties, interviewvragen en documentanalyses. De gedachte erachter is dat als een school in staat is aspecten van kwaliteit zichtbaar te maken, er goed over kan vertellen en het in documenten is terug te lezen, dit een goede basis van kwaliteit garandeert. Deze gedachtegang hebben we ingebouwd in een in eigen huis ontwikkelde applicatie die gebruikt wordt door de auditors en resulteert in een rapportage, waarin de school kan zien waar ze staat.

- 1 ster = Onvoldoende
- 2 sterren = Voldoende
- 3 sterren = Goed

Indien een indicator niet van toepassing is kunt u de score op 0 laten staan. 0 - Scores worden niet meegerekend in de uiteindelijke resultaten.

Code	Indicator	Score	Opmerking/ maatregel ter verbetering
OP1	Is de leeromgeving passend voor de groep leerlingen	☆☆☆	Plaats hier uw opmerking
OP1	Beschikt de leraar over voldoende goede leermiddelen	☆☆☆	Plaats hier uw opmerking
OP1	Zijn de doelen in het OPP zichtbaar leidend voor het handelen van de begeleiders	☆☆☆	Plaats hier uw opmerking

Hoewel we trots zijn op de beoordeling van de inspectie in 2019, is onze ambitie om tussen 2020 en 2024 alle scholen het predicaat goed te laten behalen.

Hoe verantwoordt het bestuur zich over de onderwijskwaliteit?

Uiteraard is onze taak om meervoudig, dus intern en extern ons te verantwoorden. Dat doen we onder andere in dit jaarverslag. Maar ook naar onze ouders, in de schoolgidsen, naar de intern toezichthouders, de medezeggenschapsorganen en naar relevante stakeholders. Denk daarbij aan Samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gemeenten etc. Ook op platforms als scholenopdekaart.nl zijn onze scholen terug te vinden. SSOE wordt daarbij goed gewaardeerd als meedenkend partner die haar opdracht serieus neemt. Ons magazine is een goed voorbeeld van hoe wij ons extern als betrokken partner presenteren en laten zien wat we kunnen.

<https://www.ssoe.nl/nieuws/jaarbeeld-ssoe-2019>

Uitstroom

Elk jaar stromen er leerlingen uit ons onderwijs. Onderstaand overzicht geeft de vervolgbestemming aan. We monitoren de bestending van deze leerlingen nog twee jaar na het uitstromen. Dat doen we middels Attrack.

Uitstroomgegevens schooljaar 2018-2019

Totaal SO		Totaal VSO	
speciaal onderwijs (so)	5	vso dagbesteding arbeidsmatig	2
vso dagbesteding arbeidsmatig	17	vso dagbesteding activerend	1
vso dagbesteding activerend	3	vso dagbesteding belevingsgericht	2
vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	7	vso arbeid / praktijkgericht onderwijs	3
zorg/behandeling zonder onderwijs	3	beschut werk/beschermde werkomgeving	10
buitenland	3	dagbesteding activerend	8
vso vmbo bbl + kbl	3	dagbesteding belevingsgericht	9
vso vmbo gl + tl	1	arbeidsmatige dagbesteding	15
regulier basisonderwijs (ba / bao)	1	buitenland	2
vmbo bbl + kbl	2	vso vmbo gl + tl	1
thuiszitter met leerplichtontheffing	2	vso havo	1
overleden	1	havo	1
		middelbaar beroepsonderwijs niveau 2 (mbo bol/bbi/leer-werktraject, entree en atc)	5
		middelbaar beroepsonderwijs niveau 3&4 (mbo bol/bbi/leer-werktraject en atc)	3
		reguliere arbeidsplaats al dan niet met subsidie	4
		thuiszitter met leerplichtontheffing	1
		thuiszitter, niet meer leerplichtig	1
Totaal SO	48	Totaal VSO	69

Uiteraard is de uitstroom per schoolsoort verschillend en afhankelijk van de doelgroep. Bovenstaande tabel geldt voor de hele stichting. Per school is de uitstroom uiteraard bij ons bekend. Onze ambitie is

om leerlingen een zo passend mogelijke uitstroom plek te bieden. Van de bijna 120 leerlingen die uitstroomden is het slechts in een enkel geval niet gelukt om een passende plek te vinden. De oorzaak zit doorgaans in de complexiteit van de ondersteuningsvraag. Alle leerlingen in de leerroute arbeid dan wel arbeidsmatige dagbesteding zijn door ons toegeleid naar een passende werkplek. SSOE heeft een Arbeidstransitiecentrum (ATC), waar leerlinggericht arbeidsvaardigheden trainen. Er zijn vele contacten met bedrijven en instelling waar we op dit vlak mee samenwerken. Bedrijven brengen werk naar het ATC, bieden leerlingen arbeidsoriëntatie en stageplekken, bieden onze leerlingen een werkplek, al dan niet beschut. Nagenoeg alle leerlingen vallen in het doelgroepenregister.

Inspectie

In 2019 is de onderwijsinspectie voor een vierjaarlijks onderzoek op alle scholen van SSOE geweest. Op alle indicatoren van het inspectiekader is de beoordeling voldoende. Een prestatie waar we trots op zijn. Het was en is ons doel om op alle scholen tenminste voldoende te scoren op de indicatoren. Dat doel is derhalve bereikt. Omdat het definitieve rapport van de onderwijsinspectie bij het schrijven dezes nog niet was ontvangen kunnen we daar hier niet over schrijven. Voor meer informatie verwijst ik naar onze meeste recente rapporten op de site van de onderwijsinspectie.

Passend onderwijs

Passend Onderwijs is en blijft van grote invloed op de gang van zaken bij SSOE. We zijn bestuurlijk aangesloten bij negen samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Dat brengt een behoorlijke bestuurlijke complexiteit, drukte en onvoorspelbaarheid met zich mee. Denk alleen al aan de gemiddeld acht tot tien bijeenkomsten per samenwerkingsverband, maar ook de grote verschillen in procedures, beleid, administratieve processen en communicatie. Dit levert regelmatig voor SSOE de nodige hoofdbreken op. Na aanvankelijke daling van het aantal leerlingen vlak na de invoering passend onderwijs zijn onze scholen ook in 2019 weer gegroeid. Zij het iets minder dan in 2018. Het lukt in ieder geval niet om het aantal leerlingen dat verwezen wordt naar het speciaal onderwijs, in deze regio, terug te dringen. Veel samenwerkingsverbanden zien dat en zijn daarom bezig met het herzien van het ondersteuningsplan. Discussies over de positie van bijvoorbeeld SBO in een regio, zijn van invloed op SSOE. Het feit dat dit meer dan in eerdere jaren in samenwerking gebeurt is positief te noemen. SSOE stelt zich hierbij altijd constructief op, met oog voor de effecten voor alle betrokkenen.

Verantwoording middelen

Wij krijgen in principe alleen middelen vanuit passend onderwijs, voor leerlingen die bij ons onderwijs volgen. Ofwel alleen voor de prestatie die we leveren, krijgen we geld. Dat is anders dan reguliere onderwijsinstellingen, die op basis van aantal leerlingen de middelen voor lichte en zware ondersteuning vanuit de samenwerkingsverbanden krijgen doorgestort en daarop zelf beleid mogen

maken. In hoofdstuk drie van dit verslag is de cijfermatige verantwoording weergegeven van onze activiteiten. Op deze plek beperken we ons tot de achtergronden.

Achtergronden bij de cijfers

Veel samenwerkingsverbanden in deze regio hebben de afgelopen jaren bezuinigd op het afgeven van TLV's met een hogere categorie, en de grenzen voor afgifte TLV's voor leerlingen ouder dan 18 aangescherpt. Diverse verbanden hebben bewust gewerkt aan het opbouwen van een reserve vanwege de in deze regio forse vereveningsopdracht. Nu ontstaat in de diverse verbanden de discussie om de (inmiddels te hoge) reserves te gaan verdelen. In die verdeling krijgt het speciaal onderwijs doorgaans niets. Zelfs middelen voor voorzieningen als schoolmaatschappelijk werk worden (bijna altijd) alleen onder de besturen voor regulier onderwijs verdeeld.

Onderwijssoort	Teldatum	Teldatum	Teldatum	Teldatum	Teldatum	DUO		Teldatum 01-	DUO
	01-10-2015	01-02-2016	01-10-2016	01-02-2017	01-10-2017	01-10-2017	01-02-2018	10-2018	1-10-2018
VSO CAT 1	115	113	114	109	88	89	88	93	
VSO CAT 2			5	5	15	15	16	11	
VSO CAT 3	10	9							1
'onbekostigd'			2	2	1	1			
Geen TLV, bak SWV - 18+									1
Geen TLV, gespr. Lopen									1

Voorbeeld ontwikkeling TLV laag, midden hoog in een swv VO

De ontwikkelingen in deze categoriebekostiging leiden ertoe dat we in ene samenwerkingsverband een hoger bedrag per leerling krijgen dan vanuit het andere. Door de druk op de TLV-categorieën is het gemiddelde bedrag per leerling dat SSOE in de afgelopen 5 jaar passend onderwijs per leerling gedaald, zie tabel 1. Dit terwijl de loonkosten in dezelfde periode met 10% zijn gestegen. Voor de huidige bijna 630 leerlingen betekent dit meer werk met fors minder personeel. Het ene samenwerkingsverband is daarbij duidelijk ruimhartiger dan het andere. Deze willekeur leidt tot kansenongelijkheid voor kinderen en voor veel procedurelast en bestuurlijk overleg.

Tabel 1: ontwikkeling budget per leerling (bron: jaarverslagen SSOE)

	2016	2017	2018	2019
Rijksbaten P&MI	€12.953.000	€12.855.000	€13.369.000	€14.442.000
Leerlingen 1-10	562	581	625	626
Bedrag per ll	€23.048	€22.125	€21.293	€22.923

Tabel 2: gemiddelde salariskosten per fte (bron: jaarverslagen SSOE)

	2016	2017	2018	2019
Salariskosten	€13.171.000	€12.270.000	€12.587.000	€12.917.000
FTE in jaar	220	207	200	200
Loonkosten per FTE	€59.868	€59.275	62,935	€64.899

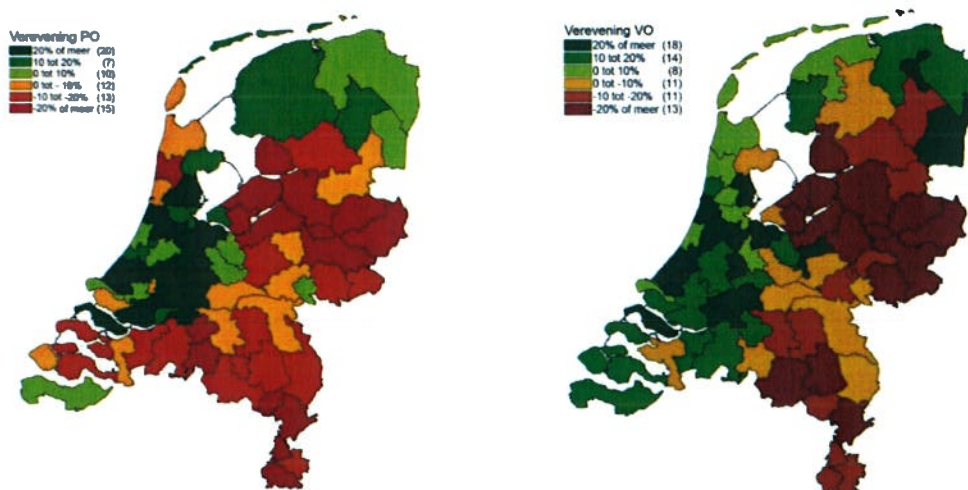
Er is niet veel verbeeldingskracht nodig om te zien dat deze ontwikkeling niet goed is voor onze medewerkers en voor leerlingen.

Ook het fenomeen "onbekostigde leerling" komt steeds vaker voor doordat leerlingen niet van school kunnen omdat er geen vervolgbestemming is, maar we ook geen TLV meer krijgen omdat de leerlingen 18+ zijn of bv. nog net geen 13 als ze naar het VO gaan. Dit leidt tot veel discussie en problemen bij ouders. De door ons gestarte discussie met de VO verbanden heeft ertoe geleid dat deze ongewenst situatie in de toekomst niet meer voor zou moeten komen.

Evaluatie passend onderwijs

De landelijke evaluatie passend onderwijs in 2020 gaat hier naar onze verwachting geen verandering in brengen die gunstig is voor het SO. Immers ruim 90% van de deelnemers aan deze evaluatie zijn besturen in het regulier onderwijs. Die zijn erbij gebaat dat ze maximaal kunnen blijven beslissen over de middelen die ze ontvangen uit passend onderwijs. Slechts een handjevol besturen SO in ons land, dringen bijvoorbeeld aan op herziening van de verevening. Helaas is voor dit geluid geen gehoor gevonden bij PO-Raad en LECSO. Verevening is een systeem dat kansenongelijkheid in de hand werkt. Immers de kans op een goede onderwijsvoorziening en passend ondersteuningsaanbod is een stuk groter in een regio met positieve verevening. Er zijn bij ons situaties bekend waarbij ouders verhuizen naar een ander deel van Nederland omdat de voorzieningen en mogelijkheden daar beter zijn. Wij opereren in een van regio's met de grootste vereveningsopdracht. Voor een groot deel wordt deze afgewenteld op de kinderen die de zorg het hardst nodig hebben.

Het boek "vijf jaar passend onderwijs" Kloof tussen mens en systeem? Van Dekkers en Teeuwen (2019) geeft een (schrijnend) beeld van (deels onbedoelde) effecten van deze stelselwijziging. De aanbevelingen in hoofdstuk 6 schreeuwen om uitvoering. Met name de aanbeveling: "Organiseer een bovenregionale aanpak rond en met het speciaal onderwijs, krijgt mijn warme aanbeveling".

Kaartjes verevening per regio in NL.

Daarnaast vraag ik graag aandacht voor de herindicaties. Jaarlijks moet voor ruim een derde deel van onze leerlingen een verlenging TLV worden aangevraagd. Per TLV zijn de kosten voor ons ongeveer 800 euro. Deze kosten bestaan uit dossiervorming, onderzoek, deskundigen oordeel ed. De kosten voor herindicaties bedragen voor ons per jaar ruim 200.000 euro en deze komen alleen voor rekening van het SO. Ik weet dat samenwerkingsverbanden dat anders kunnen regelen, maar dat is niet in het belang van veel regulier onderwijsbesturen. De discussie over TLV-procedures wordt wel gevoerd, maar met tot nu toe weinig effect.

Personeel & professionalisering

Doelen en resultaten

De onvoorspelbaarheid en de bezuinigingen die worden veroorzaakt door de effecten van passend onderwijs, maakt dat SSOE de laatste jaren veel heeft moeten bijsturen op formatieomvang. De ontwikkeling van het aantal leerlingen versus de prognoses laat grote verschillen zien. Volgens de prognoses hadden de scholen van SSOE nu ca 550 leerlingen moeten hebben. Een daling van 30 leerlingen t.o.v. 2014, in werkelijkheid hebben we er bijna 100 meer dan de prognose aangeeft. Na jaren van krimp, bezuiniging en reorganisatie is er sinds 2018 door de groei ook een kentering te zien in de hoeveelheid middelen en hebben we weer, zij het beperkt, nieuwe medewerkers kunnen aantrekken.

De doelen die in het bestuursformatieplan 2018-2019 en 2019-2020 zijn vastgesteld, zowel kwantitatief als kwalitatief zijn gehaald. Die doelen zijn gekoppeld aan ons beschikbare budget. Dat budget daalt, zoals eerder geschreven, per saldo al jaren als gevolg van beleid van samenwerkingsverbanden fors is gedaald. De personeelslasten stijgen bij ons harder dan dat de indexering door OCW compenseert. Dit heeft te maken met het feit dat leraren in het speciaal onderwijs een salarisschaal hoger worden betaald dan in het regulier onderwijs, waar de indexering op gebaseerd is. Ook wordt er geen of heel weinig rekening gehouden met de grotere aantallen OOP functies in het speciaal onderwijs. De GPL (Gemiddelde personele last) is in werkelijkheid een stuk hoger dan de vergoede GPL. Dat maakt dat we minder medewerkers in dienst kunnen hebben dan eigen noodzakelijk is.

In 2019 is, mede gevoed door de cao-wijzigingen in het functiebouwwerk, een start gemaakt met het herzien van het personeelsbeleid. We hebben een recruitmentplan, een inwerkplan nieuwe medewerkers en een carrièreperspectief geschreven. Hierbij zijn medewerkers en medezeggenschap nauw betrokken geweest. Deze planvorming krijgt een verder vervolg in 2020, met name uitwerkingsgericht op de groep onderwijsondersteuners. Scholing, ontwikkeling voor ons personeel is voor SSOE wel "top-prioriteit".

Medewerkers geven aan dat ze tevreden zijn over de mogelijkheden die ze krijgen om te scholen en te ontwikkelen. In 2019 zijn we onder andere gestart met E-Wise, een samenwerking met Fontys-OSO in het kader van de Masteropleidingen en hebben we een aantal zij-instromers in dienst genomen gekoppeld aan het opleidingstraject. SSOE is toekomstgericht gestart met werving, scholing en

opleiding van nieuwe medewerkers. Tot op heden lukt het nog goed om gekwalificeerd personeel te vinden, we moeten wel betere arbeidvoorwaarden bieden om mensen te binden. Denk aan bijvoorbeeld het direct aanbieden van een vaste aanstelling, een trede salaris extra en scholingsafspraken.

Gesprekscyclus en beoordeling

SSOE voert jaarlijks gesprekken met medewerkers, waarbij ambities, persoonlijk ontwikkeling en bijdrage aan de teamontwikkeling centraal staan. Onderstaande grafieken laten zien dat medewerkers goed presteren en dat gestelde doelen in verreweg de meeste gevallen worden behaald.

Beoordeling medewerkers 2019

Uitkeringen na ontslag

In 2019 is 1 medewerker uit dienst gegaan en in een uitkeringssituatie gekomen. Het bestuursstandpunt is dat we ons maximaal inspannen om dit te voorkomen. Door goede begeleiding ook vanuit de arbodienst, door werk naar werk trajecten te bieden. In bijna alle gevallen lukt dat. In een enkel geval zien we, bijvoorbeeld door afkeuring, dat medewerkers uit dienst gaan. In die voorkomende gevallen houden we ons aan de wet- en regelgeving rondom transitievergoedingen.

Aanpak werkdruk

Eerder noemden we al de ontwikkeling van dalende bekostiging en stijgende leerlingaantallen. Het behoeft niet veel voorstellingsvermogen om te bedenken dat dit leidt tot meer werkdruk. Sinds enkele jaren kennen we de zogenaamde werkdrukmiddelen. Onbegrijpelijkerwijze worden deze uitgekeerd in de vorm van een bedrag per leerling. Voor een reguliere basisschool met 200 leerlingen is dit dus hetzelfde bedrag als voor een SO school met 200 leerlingen. SSOE als geheel, ontving in 2019 € 90.000 aan werkdrukmiddelen op een totale loonsom van meer dan 12 miljoen. Dat is minder dan 0,8% van onze loonsom. Per school komt dat neer op een bedrag van tussen € 25.000 en 35.000,- op een gemiddelde loonsom van 3 tot 4 miljoen per school. Dat is een druppel op een gloeiende plaat te noemen. Ter vergelijking: Een instelling voor regulier primair onderwijs met dezelfde loonsom als SSOE, ontvangt meer dan 400.000 euro aan werkdrukmiddelen, dus ruim 3% van de loonsom. Ook hier moeten we vaststellen dat bij de uitwerking van deze regelgeving geen rekening is gehouden met het speciaal onderwijs en dit dus uitermate slecht uitpakt voor deze kwetsbare doelgroep. Evengoed is voor de besteding van deze middelen gekozen om de teams en medezeggenschap te laten besluiten over de inzet. Deze middelen worden voor 100% gealloceerd aan de scholen. De inzet is als volgt gerealiseerd.

School	Budget in €	Inzet	Proces	Instemming MR
14VL	31.421	0,5 FTE leraar extra om de zogenaamde Uit De Klas Dagen te faciliteren	Werkdrukmiddelen WTF 0,5 zijn door PMR besproken met het team. Dit heeft geleid tot een brainstormsessie waarvan verslag is gedaan aan hele team. De PMR heeft de diverse suggesties vanuit brainstorm voorgelegd aan het team en het team heeft hierover gestemd.	ja
16SO	24.421	Inzet vakleraar muziek in alle groepen, 0,4 FTE leraar	MT heeft voorstel gedaan aan MR om muzieklessen in te voeren van deze gelden. Concreet betekende dat vakleraar de muzieklessen ging geven. MR heeft binnen school mondeling gepeild, MT heeft het op vergadering besproken; werd goed op gereageerd. Dus; met instemming MR. Medewerkers zijn blij dat we, na een jaar afwezigheid, weer muzieklessen kunnen geven. Dit biedt enige werkdrukverlichting én leerlingen (wordt zeker zo belangrijk gevonden) krijgen weer muziekles van een vakdocent.	ja

19HT	34.452	Inzet Vakleraar Gymnastiek zodat de leraar in dat uur extra tijd heeft, deels ook uit eigen formatie, ca. € 6500 ingezet uit deze middelen, en inzet 0,4 FTE extra klassenassistentie (€ 16.000) Resterende € 12.500, ca. 1 dag per week extra formatie leraar, om uit de klas-dagen te kunnen realiseren.	Voorstellen zijn door MT met de MR besproken en verkend en de keuze is gezamenlijk gemaakt	ja
------	--------	---	--	----

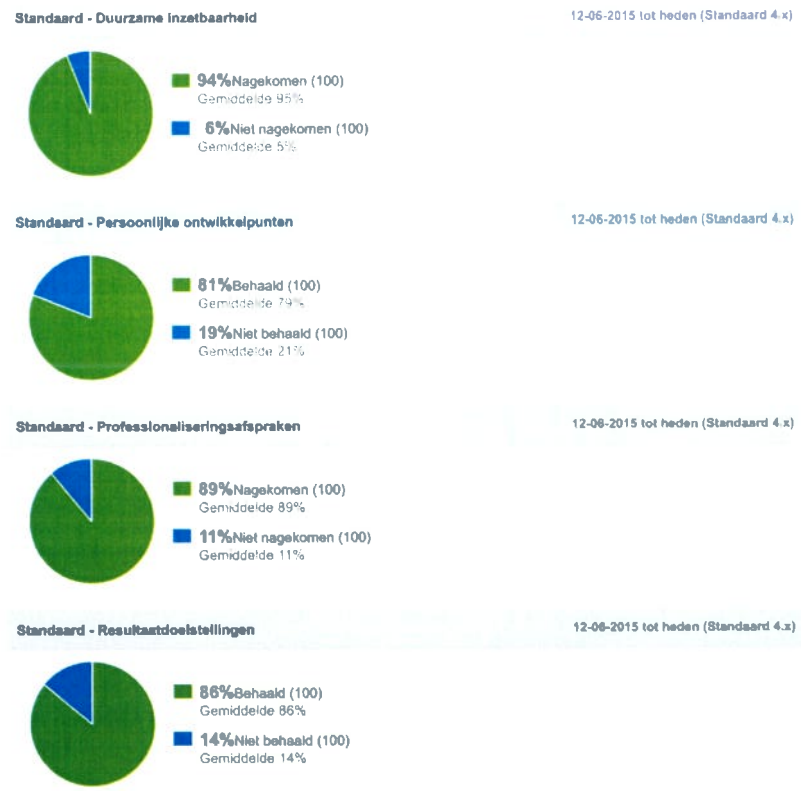
Strategisch personeelsbeleid

Vanuit onze onderwijskundige visie en wettelijke taak is onze opdracht op specialistisch onderwijs en begeleiding te bieden. Dat doen we door op scholen te werken met goede gekwalificeerde medewerkers op onze eigen scholen, maar ook door onze Externe Dienst, waar specialisten ondersteuning bieden aan leraren en leerlingen in het regulier primair onderwijs, voortgezet onderwijs en MBO. We streven naar een begrotingsevenwicht waarin de personele lasten niet meer kunnen en mogen zijn dan 82-85% van de totale baten. In 2019 is dat ook gerealiseerd.

Met een beperkte kwantiteit, is het van nog groter belang dat medewerkers voldoende kwaliteit hebben en zich kunnen ontwikkelen. In de afgelopen jaren is in overleg met GMR en medewerkers gekeken naar welke deskundigheid nodig is om het onderwijs goed te kunnen blijven verzorgen. Zo is er bijvoorbeeld voor gekozen om de rol van de onderwijsassistenten anders vorm te geven, meer te gaan werken met leraarondersteuners en ook het aantal FTE ondersteuners zonder lestaak terug te brengen, ten gunste van het aantal medewerkers die wel lestaak heeft. Het personeelsbeleid is in 2019 op onderdelen herzien en aangepast. Vastgesteld zijn:

- Het bestuursformatieplan 2019-2020 en de daarbij horen schoolformatieplannen
- Carrièreperspectief leraren
- Flankerend beleid 2019
- Declaratie en cafetarieregeling
- Vernieuwde functieboek met opname van L11 en L12 functies
- Hernieuwde competentieprofielen L11, startbekwaam, basisbekwaam en vakbekwaam en L12
- Beleid scholing en professionele ontwikkeling.

In de gesprekscyclus spreken we concrete doelen af met elke medewerker. Deze worden geëvalueerd en bijgesteld. In het overgrote deel van de gevallen worden de gestelde en afgesproken doelen gehaald.

Behaalde doelstellingen per onderdeel

Al eerder refereerden we aan het beleid voor scholing en ontwikkeling. Het budget voor scholing en ontwikkeling, zoals opgenomen in de cao wordt hier ook daadwerkelijk aan besteed. Voor 2020 is het budget voor nascholing verder verhoogd.

Huisvesting & facilitair

Doelen en resultaten

De gebouwen van SSOE zijn in goede staat van onderhoud. Voor elk gebouw is een actueel Meerjaren-Onderhoudsplan (MJOP) met een tijdshorizon van tenminste 20 jaar. De voorziening huisvesting is erop gericht dat we het in de MJOP opgenomen onderhoudswerken kunnen uitvoeren, zonder dat daarbij de voorziening op enig moment negatief wordt. Voor het planmatig onderhoudsbeheer en de uitvoering van onderhoud werken we samen met [Treetops BV](#). Jaarlijks wordt gekeken wat er uit het MJOP gaat worden uitgevoerd. We houden ons daarbij aan de regels voor aanbestedingen indien dat nodig is. We streven ernaar bij uitvoering van onderhoud onze gebouwen daar waar het kan te verduurzamen. Daarbij hanteren we in de besluitvorming een terugverdientijd van zeven jaar voor investeringen in energie, duurzaamheid. Het gebouw van de MBS is in 2016 nieuw opgeleverd met een energielabel A+++ . De andere gebouwen zijn ouder. Bij de overdracht van het buitenonderhoud van gemeenten naar schoolbesturen in 2015, zijn deze panden in

redelijke staat overgedragen, maar wel zonder overdracht van gelden voor onderhoud. Twee van onze scholen staan tussen nu en 2030 voor grootschalig onderhoud. De panden zijn dan ruim ouder dan 40 jaar. We gaan ervan uit dat de kosten van dat onderhoud, tenminste voor een groot deel, vanuit het IHP door de gemeenten gedragen worden. Bij onderhoud, streven we naar het bereiken van energieklaas B, als dat binnen de kaders haalbaar blijkt. Het onderhoud in 2019 is grotendeels uitgevoerd volgens MJOP. We houden rekening met de invoering van de componentenmethode vanaf 2021, als onderlegger om de omvang van de voorziening huisvesting, vooruitlopend op het overleg dat hierover tussen accountants en de PO-Raad nog gaande is. Mocht de invoering doorgaan, dan moeten er een (onnodig) veel hoger voorziening worden aangehouden. Een hogere dotatie aan de voorziening huisvesting is begroot vanaf 2021.

Financieel beleid

Doelen en resultaten

Het boekjaar 2019 kende financieel een heel belangrijk doel. Na een aantal jaren van reorganisatie en afbouw van reserves, waardoor negatieve resultaten zijn behaald, moest 2019 zwarte cijfers laten zien. Dat is gelukt. Het resultaat van ca 300.000 komt zeer dicht bij het begrootte resultaat. De onderliggende kengetallen die hieraan het meeste bijdragen is de ratio personele kosten ten opzichte van de totale baten. Waar deze in 2017 nog bijna 100% was, is deze in 2019 onder de 85%. Daarmee is dit doel behaald. We streven naar een ratio personele kosten van 82,5% van de totale baten. Daarmee hebben we een risicobuffer van 2,5% voor calamiteiten gedurende het jaar.

	Gerealiseerd 2017	Gerealiseerd 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Personele lasten / totale baten	90,3%	89,6%	84,1%	82,5%

Kengetallen

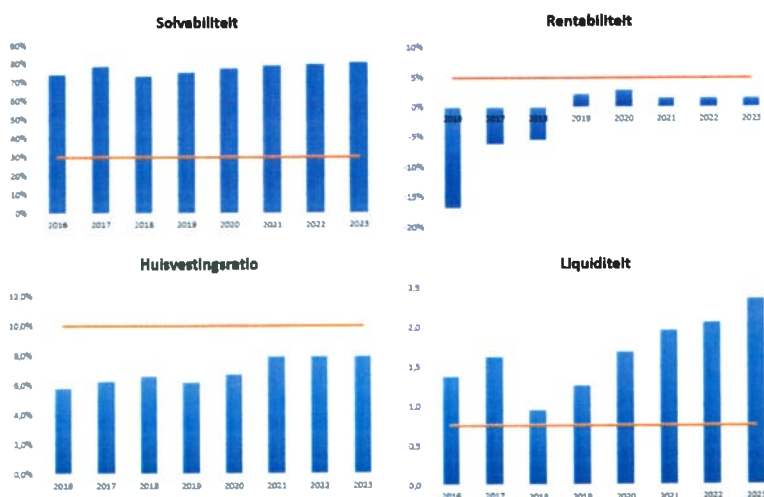
Het doel van SSOE is om op alle relevante kengetallen boven de signaleringgrenzen te blijven. In het koersplan 2018-2022 zijn de doelen als volgt vastgelegd

Kengetal	2017	SSOE doel	Signaleringswaarde Onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,07	<0,10	Groter dan 0,10
Liquiditeit (Current Ratio)	2,33	>2,00	Kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	-0,07	>0	Kleiner dan -0,10
Solvabiliteit (definitie 2)	0,78	>0,7<1,5	Kleiner dan 0,30
Weerstandvermogen	0,25	>0,25	Kleiner dan 0,05

De realisatie 2019 laat zien dat we alle doelen op dit vlak (ruimschoots) gehaald hebben.

Ultimo 2019 laten de kengetallen het volgende beeld zien:

- Liquiditeit : 2,5
- Solvabiliteit: 0,77
- Rentabiliteit: 0,02
- Weerstandvermogen: 0,19

In Hoofdstuk 3 Financieel Beleid is een uitgebreide toelichting te vinden met betrekking tot deze kengetallen.

Treasury

SSOE heeft geen leningen en beleggingen. Het treasurystatuut is in het verslagjaar niet gewijzigd. In Hoofdstuk 3 Financieel Beleid is een uitgebreid Treasuryverslag opgenomen.

Allocatie middelen

SSOE hanteert het principe dat zoveel mogelijk middelen ten goede moeten komen aan het primair proces. Scholen hebben dan ook een grote beleidsruimte. Er zijn echter een aantal zaken die we vanuit de centrale organisatie bekostigen. Uitgangspunt daarbij is, dat als kosten niet toe te rekenen zijn aan een specifieke school (bv. accountantskosten, administratie), of er een solidariteitsprincipe wordt gehanteerd (bv. Arbozorg) of het een gemeenschappelijke voorziening is (bv. AFAS, salarisadministratie), dragen we de kosten centraal. De afdracht hiervoor is gelijk aan de werkelijke kosten en is ca 7,0% van de baten. Daarvan bedragen de kosten van het staffbureau ca 3,0% van de totale baten van SSOE, de overige 4% bestaat uit kosten voor administratie en beheer, het administratiepakket AFAS, Bedrijfsgezondheidszorg, de kosten van de (Gemeenschappelijke) MR, accountantskosten, RvT en dergelijke. Daarnaast is er een afdracht in situaties als schaalvoordelen te halen zijn door op bestuursniveau zaken te regelen. Vooralsnog geldt dat alleen voor de kosten van de ICT Dienst voor 3,3% van de totale baten. Hierin zijn meegenomen de gezamenlijke (kopieer)contracten, ICT-beheer, onderhoud en afschrijvingen van hardware (laptops, desktops en de digiborden). Dit maakt dat bijna 90% van de totale rijksbaten rechtstreeks ter beschikking komt van de scholen. SSOE bekostigt haar scholen volgens het principe T=0. Daarmee realiseren we dat scholen altijd over een adequate formatieomvang beschikken. In 2018 en 2020 kende SSOE een sterke groei. Daardoor hebben we formatie moeten voorfinancieren. Vanaf augustus 2019 ontvangen we daarvoor onze baten. (T-1).

Onderwijsachterstandenmiddelen

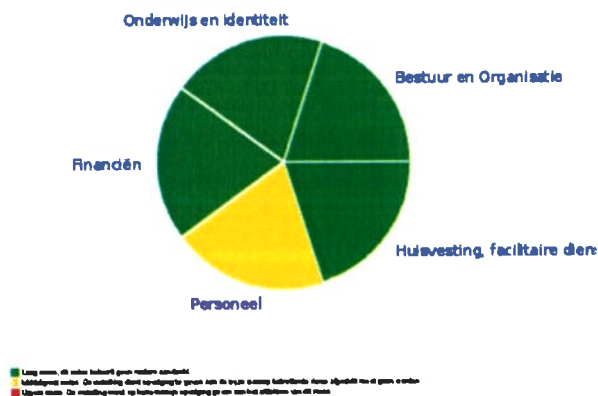
Het speciaal onderwijs ontvangt (opmerkelijk genoeg) geen onderwijsachterstandsmiddelen. De leerlingeweging waarop deze middelen worden gebaseerd is niet van toepassing op leerlingen in het SO. Bijkomend effect is dat onze scholen en dus de leerlingen ook niet worden meegenomen bij de ontwikkeling van gemeentelijke achterstandenbeleid en bv inzet schoolmaatschappelijke werk. Wederom een voorbeeld dat het SO bij beleidsmakers niet in beeld is. Ondanks dat we dat meerdere malen hebben ingebracht leidt dit niet tot ander beleid bij gemeentes.

Risico's en risicobeheersing

Interne risicobeheersingssysteem

Eerder is opgemerkt dat SSOE een solide organisatie is en alle kengetallen ruim binnen de signaleringgrenzen vallen. Ook de onderwijskwaliteit is in de gehele organisatie voldoende. Uiteraard is dat geen reden om achterover te leunen. SSOE monitort haar kwaliteit op de volgende manieren.

- Strategisch: Het bestuur maakt onder andere gebruik van het instrument risico's in beeld van de PO-Raad. In dit instrument worden strategische risico's en de genomen beleidsmaatregelen gewogen en beoordeeld. Uit deze scan komt naar voren dat er geen urgente risico's zijn waar SSOE geen maatregelen op heeft genomen of kan nemen.

- o Het gedefinieerde risico op het domein personeel is dat er een risico is als op personeelsgebied een sleutelmedewerker zou wegvallen, er een kans bestaat op stagnatie in beleidsontwikkeling. Dit is afgedekt in het contract met het administratiekantoor. Dit geldt voor het domein personeel en financiën.
- Tactisch: Er kunnen zich risico's voordoen op de scholen, door beleid van externe partijen, denk aan samenwerkingsverbanden. We dekken dat af door het maken van afspraken en het sluiten van (langlopende) overeenkomsten met een opzegtermijn van een jaar. Dit geldt bv voor de afspraken die onze externe dienst maakt met samenwerkingsverbanden of besturen in het kader van levering diensten, of detachering van medewerkers.

- Operationeel: Dagelijks zien we in AFAS hoe de organisatie ervoor staat. Er is continue monitoring van de financiën, verzuim, omvang formatie en leerlingenstromen. Daarmee zijn we in staat snel bij te sturen waar nodig, of zien we ontwikkelingen al vroegtijdig aankomen.

Belangrijkste risico's

De belangrijkste risico's voor SSOE zijn allereerst de onvoorspelbaarheid van de overheid en de samenwerkingsverbanden. Immers die twee beïnvloeden voor een groot deel van beleid en zijn van invloed op factoren als ontwikkeling van het aantal leerlingen, de bekostiging en de rol en positie van het speciaal onderwijs. Precies op deze twee factoren is de invloed van SSOE gering en heeft de sector weinig oog voor SO-organisaties. De evaluatie passend onderwijs, die voor 2020 gepland staat, kan grote gevolgen hebben voor SO besturen. We zullen dit scherp moeten volgen. Voorspelbaarheid op deze ontwikkeling is zeer gering.

Een tweede groot risico is het vinden van voldoende, goed personeel. Landelijk wordt bijna dagelijks gesproken over het lerarentekort. Wij spreken liever over een tekort aan professionals. Ook voor onze regio gaat dit in de toekomst knelpunten opleveren. Vooral nog lukt het SSOE om voldoende en goede medewerkers te werven voor onze vacatures. Alle in 2019 ontstane vacatures hebben we goed kunnen invullen. Dat beeld zet zich begin 2020 nog door. Dat komt ook door ons beleid medewerkers goede arbeidsvoorwaarden te bieden, bv een vaste aanstelling en veel mogelijkheden tot scholing. Tegelijk zetten we in op de positie van de zij-instromers. Samen met een 8-tal collega-besturen heeft SSOE het arbeidsmarktplatform ZO Brabant opgericht. Samen met opleiders willen we ervoor zorgen dat in onze regio ook voor de toekomst voldoende professionals beschikbaar zijn voor onze scholen. SSOE ziet voor de komende jaren diverse risico's. Dit zijn onder andere de risico's met betrekking tot interne processen en situaties aan de ene kant en aan de andere kant de externe ontwikkelingen. Op de eerste hebben we zelf veel invloed, op de externe ontwikkelingen veel minder. Dat maakt het anticiperen erop nog belangrijker.

1. Door de geringe omvang van de organisatie zijn sleutelposities niet dubbel bezet.

Kans: klein, Impact groot.

Maatregelen: Door een totale reset van de administratieve organisatie en interne beheersingsprocedures, de invoering van AFAS en de keuze van een nieuw administratiekantoor in 2018 hebben we alle processen nu goed in beeld en zijn voor sleutelrollen back-up procedures ingericht. In het contract met het AK is opgenomen dat ze rol van backup kunnen en willen vervullen als we daarom vragen.

2. Een verdere daling van de afname van ambulante begeleiding en de bereidheid vanuit het regulier PO en VO om deze dienstverlening af te nemen bij SSOE;

Kans: midden, Impact midden:

Maatregelen: inzet op flexibilisering personeel in de ED is succesvol gebleken. We houden de dienst in stand en brengen de omvang jaarlijks in lijn met de omzet. Tevens wordt ingezet op de

inzetbaarheid van de medewerkers en op versterking van hun competenties op het meer commerciële terrein. Daartoe is een traject van scholing en begeleiding ingezet en succesvol gebleken. De gemiddelde declarabiliteit van ED-medewerkers is gestegen van 50% naar bijna 75%. We zien een stabilisering tot een lichte toename van de vraag. Mede ook omdat andere aanbieders inmiddels van de markt zijn verdwenen. Er zijn scenario's ontwikkeld om indien nodig de ED in te krimpen dan wel op te heffen. Beiden zijn uitvoerbaar, maar hebben ook risico's in zich.

3. De ontwikkelingen met betrekking tot de decentralisatie van het buitenonderhoud van de gebouwen vanuit de gemeenten. Met name de kosten voor onderhoud met een meerjarig karakter op onderdelen van gebouwen dat niet direct zichtbaar is in relatie tot de zogenaamde koude overdracht van de gebouwen vanuit de gemeenten;

Kans: laag, impact laag;

Maatregelen: MJOP actueel houden en jaarlijks actief preventief onderhoud plegen. MJOP vaststellen op basis van 20 jaar, de huidige onderhoudssituatie van de gebouwen is goed te noemen. De voorziening onderhoud is op niveau. Rekening is gehouden met de invoering van de componentenmethode vanaf 2021 als onderlegger voor op opbouw van de voorziening.

4. De ontwikkelingen in de nieuwe cao 2019 en 2020 PO. Het hoger worden van de lasten door o.a. invoering van de nieuwe CAO PO, de premieontwikkelingen van het ABP Pensioenfonds. Duidelijk is dat de cao 2019 SSOE enkele tonnen heeft gekost. Voor de cao 2020 lijkt dit effect minder te zijn, al is dit nog niet helemaal in te schatten omdat de indexering 2020 nog niet bekend is, maar al wel is meegenomen ter dekking van de loonstijgingen.

Kans: groot, Impact midden

Maatregelen: Omdat voor de cao 2020 een deel van de middelen in 2019 zijn ontvangen, maar de kosten in 2020 vallen, bestemmen we een deel van het resultaat 2019 ter dekking van de gestegen loonkosten. Die bestaan uit incidentele en structurele kosten. De bestemmingsreserve is ter dekking van de incidentele kosten, en bestaat derhalve ook uit incidentele baten. Zie hst 3 voor meer informatie.

5. Door de toegenomen onvoorspelbaarheid is een meer flexibele organisatie nodig. Een onderdeel daarvan is dat SSOE streeft naar een flexibel deel in de formatie. We willen graag ca 5% personeel met een tijdelijk dienstverband. Daarmee kan SSOE niet altijd zekerheid bieden aan personeel naar de toekomst. Dit maakt dat potentiële medewerkers kiezen voor een andere werkgever in de regio als deze meer zekerheid kan of wil bieden. SSOE heeft moeite om goed personeel te vinden.

Kans: midden, impact, midden.

Maatregelen: SSOE wil een goed werkgever zijn. Onze leerlingen zijn gebaat bij vaste mensen voor de klas. De organisatie is gebaat bij een zeker mate van flexibiliteit. We streven ernaar om medewerkers in ieder geval een jaarcontract met een uitzicht te bieden. Bij gelijkblijvende omstandigheden kunnen deze mensen dan of een tweede jaarcontract of een vaste aanstelling krijgen.

In 2019 had ca 10 fte aan medewerkers een tijdelijke aanstelling. Daarmee realiseren we de gewenste 5% flexibiliteit.

Coronavirus

Eind februari 2020 is Nederland, evenals veel andere landen binnen Europa en de rest van de wereld opgeschrikt door intrede van het Coronavirus. Dit virus heeft tot op heden geleid tot grote gezondheids-, maatschappelijke- en financiële problemen in Nederland.

De agressiviteit waarmee het virus in de vorm van besmettingen om zich heen grijpt vanaf 27 februari 2020 is er een die zijn weerga niet kent en waar de gevolgen nog niet volledig van zijn te overzien.

Een van de ingrijpende maatregelen die de regering noodgedwongen heeft moeten nemen is het sluiten van alle scholen voor Primair Onderwijs gedurende een periode van ruim 7 weken tot op dit moment bekend is, 28 april 2020.

Voor zover nu bekend en te overzien is, op 1 april 2020, zal dit virus voor SSOE (nog) niet leiden tot verstrekende (personele en materiële) gevolgen. Er is bij SSOE over het algemeen sprake van een laag ziekteverzuim. In voorkomende gevallen werd al geadviseerd om thuis te blijven.

Bij ziekte wordt bij SSOE deze opgevangen door de extra formatie welke structureel aan de scholen is toebedeeld. Dekking van deze kosten maakt onderdeel uit van de goedgekeurde en vastgestelde begroting 2020. Vervangingen wegens Zwangerschaps- / Bevallingsverlof worden ingevuld op moment dat bekend is dat de scholen weer open gaan.

Ten aanzien van de materiële kosten verwachten we op dit moment ook geen grote risico's.

Afspraken met betrekking tot groot onderhoud en investeringen worden onverminderd doorgezet en uitgevoerd.

Met betrekking tot werkzaamheden vanuit de Externe Dienstverlening zijn er voor zover momenteel bekend op 1 april 2020 geen signalen ontvangen dat er door afnemers van onze diensten de arrangementen worden stopgezet.

3. Verantwoording financiën

Algemeen

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans. In de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

Bij SSOE maakt het financiële beleid integraal onderdeel uit van de besturing van de organisatie. Goed financieel beleid is voorwaardelijk en ondersteunend aan het primair onderwijsproces. Het gevoerde financieel beleid is zichtbaar bij de vormgeving van de planning- en controlecyclus en het verzorgen van managementinformatie. Per 1-1-2018 is SSOE overgegaan naar een andere dienstverlener op het gebied van de personele en financiële administratie en over te stappen naar een pakket (AFAS) waarbij SSOE zelf eigenaar is van de aan te leveren gegevens en de op te leveren managementinformatie. Beheersing op het gebied van de (met name personele) kosten is en blijft voor de komende jaren een belangrijk speerpunt.

Er is voor SSOE en de scholen vallend onder dit bestuur geen sprake van doordecentralisatie. Ook voor toekomstige ontwikkelingen wordt hier geen rekening mee gehouden.

Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Aantallen Personele Bezetting in FTE en Leerlingaantallen

Kengetallen

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022	Prognose 2023
Personele bezetting in FTE per 31-12	204	200,50	200	200	200	200
- Management / Directie	13	12	12	12	12	12
- Onderwijzend personeel	90	85	85	85	85	85
- Overige medewerkers	101	103	103	98	98	98
Leerling aantallen	625	626	626	626	626	626

Leerlingen

Het aantal leerlingen op 1 oktober vormt de grondslag voor de bekostiging. Eventueel kan door middel van een groeitelling aanvullende bekostiging worden toegekend als het aantal leerlingen van een

school volgens daartoe vastgestelde normen is toegenomen. De ontwikkeling van de leerlingenaantallen is in de hoofdstukken hiervoor uitgebreid aan bod gekomen.

De daling van het leerlingaantal tussen 2014 en 2016 is het gevolg van de wetgeving in het kader van Passend Onderwijs. Vanaf 2017 is weer een stijging in aantallen leerlingen te zien. Ook dit wordt weer veroorzaakt door het feit dat het gevoerde beleid sinds de invoering van de Wet Passend Onderwijs door de Samenwerkingsverbanden voor Primair en Voortgezet Onderwijs niet het gewenste effect heeft. Het lukt (nog) niet om meer leerlingen met een ondersteuningsbehoefte in het regulier onderwijs op te vangen. Deze stijging in leerlingaantallen zet in 2018 en 2019 versterkt door. Vanaf 2020 wordt een stabilisatie van het aantal leerlingen verwacht.

Personeel

De beïnvloedingsfactoren met betrekking tot de ontwikkelingen van het aantal FTE binnen het SSOE zijn in de voorgaand hoofdstukken uitgebreid aan bod gekomen.

Ontwikkelingen in aantallen FTE hangen nauw samen met de ontwikkelingen in de leerlingaantallen en de bekostiging welke SSOE hiervoor ontvangt. Daarnaast zijn ontwikkelingen in de cao en de hiermee samenhangende bekostiging eveneens van belang. Ook SSOE staat voor een uitdaging om in een situatie van krapte op de arbeidsmarkt voldoende gekwalificeerd personeel de organisatie binnen te halen en te houden.

Staat van baten en lasten en balans

Onderstaand is de staat van baten en lasten opgenomen. Deze overzichten geven de situatie weer ten opzichte van het verslagjaar alsmede de begrotingen over de komende perioden (t+1 t/m t+3) . Verschillen worden weergegeven ten opzichte van het verslagjaar en de begroting alsmede ten opzichte van het vorige verslagjaar (t-1) .

Na de cijfermatige overzichten volgt een verklaring voor de belangrijkste verschillen van het resultaat in het verslagjaar t.o.v. de begroting. Tevens volgt een verklaring voor de belangrijkste verschillen van het resultaat in het verslagjaar t.o.v. het voorgaand jaar.

Daarna wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2018 (t-1)	Begroting 2019 (t)	Realisatie 2019 (t)	Begroting 2020 (t+1)	Begroting 2021 (t+2)	Begroting 2022 (t+3)	Verschil verslagjaar t.o.v. begroting	Verschil verslagjaar t.o.v. vorig jaar (t-1)
BATEN								
Rijksbijdragen	13.369.459	13.666.233	14.442.501	14.636.106	14.636.106	14.636.106	776.268	1.073.042
Overige overheidsbijdragen	146.245	134.775	165.821	111.750	111.750	111.750	31.046	19.576
Overige baten	965.672	1.356.865	1.218.391	1.245.853	1.245.853	1.245.853	-/- 138.474	252.719
TOTAAL BATEN	14.481.376	15.157.874	15.826.713	15.993.709	15.993.709	15.993.709	668.840	1.345.337
LASTEN								
Personele lasten	12.970.966	12.750.693	13.318.548	13.194.131	13.194.131	13.194.131	567.855	347.582
Afschrijvingen	334.259	353.142	327.595	342.270	342.270	342.270	-/- 25.547	-/- 6.664
Huisvestingslasten	1.006.236	917.600	1.024.741	1.037.200	1.237.200	1.237.200	107.141	18.505
Overige instellingslasten	968.983	802.220	843.239	968.500	968.500	968.500	41.019	-/- 125.744
TOTAAL LASTEN	15.280.444	14.823.655	15.514.124	15.542.101	15.742.101	15.742.101	690.468	233.679
Saldo baten en lasten	-/- 799.068	334.218	312.589	451.608	251.608	251.608	-/- 21.628	1.111.657
Saldo Financiële baten en lasten	1.119	-/- 1.000	-/- 213	-/- 800	-/- 800	-/- 800	787	-/- 1.332
Saldo Buitengewone baten en lasten								
TOTAAL RESULTAAT	-/- 797.949	333.218	312.376	450.808	250.808	250.808	-/- 20.841	1.110.325

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Afwijkingen verslagjaar ten opzichte van de begroting

Voor 2019 is door het Bestuur en de RvT een sluitende Begroting met een licht positief resultaat vastgesteld en goedgekeurd.

Het positief resultaat over het boekjaar 2019 bedraagt € 312.376,-

Het negatief resultaat over het boekjaar 2018 bedroeg € 797.949,-.

Het resultaat 2019 wijkt € 20.841,- negatief af van de begroting 2019.

In de onderstaande analyse wordt hier verder op ingegaan.

Baten (meer baten)

- Rijksbijdragen OC&W € 776.268,
Deze hogere Rijksbijdragen komen onder andere voort uit;
  - Een hogere Lumpsumbekostiging als gevolg van aanpassing in de bekostiging 2018-2019 en 2019-2020 en de aanpassing in de middelen Ernstig Meervoudig Beperkte leerlingen, deze waren niet meegenomen in de begroting 2019; € 345.000,-
  - Extra Werkdruk middelen 2019, tranche december 2019 € 62.000,-
  - Er is in 2019 Groeibekostiging vanuit Samenwerkingsverbanden toegekend op basis van de toename van leerlingen periode oktober 2018 – februari 2019. Deze groei was voor een bedrag van € 80.000,- voorzien. Van de samenwerkingsverbanden is meer bekostiging ontvangen € 205.000,
  - Extra toegekende Categoriebekostiging;
Afgegeven door het SWV PO Helmond € 130.000,-
  - Hogere vergoeding SWV inzake Ambulante dienstverlening € 30.000,-
- Overige overheidsbijdragen € 31.046,-
De overige overheidsbijdragen bestaan voornamelijk uit de van de gemeenten te ontvangen bijdragen in onderhoud en exploitatie van de gymnastiekaccommodaties.
Tevens worden hier de ESF subsidies verantwoord. De hier meer verantwoorde Overige overheidsbaten zijn een saldo van een begrote bate van een ESF subsidie welke niet meer is toegekend en een ESF traject welke achteraf tot een hogere uitkering gaat leiden.

- Overige baten -/- € 138.474,-
Dit betreft met name de baten van de door de Externe Dienstverlening/Autisme Steunpunt te realiseren dienstverlening welke niet reeds wordt bekostigd door het Samenwerkingsverband / Tripartiete overeenkomsten, opbrengsten uit detacheringen en de huuropbrengsten.

De afwijkingen hiervan zijn met name te verklaren door:

- Baten Externe Dienstverlening inclusief detacheringen -/- € 212.000,-
- Baten detacheringen Personeel m.u.v. Externe Dienstverlening € 63.500,-
- Schenkingen en sponsoring € 8.000,-
- Hogere baten verhuur lokalen € 43.000,-
- Niet begrote Ouderbijdragen / Overblijfgelden
(i.r.t. niet begrote uitgaven t.l.v. ouderbijdragen) -/- € 4.000,-
- Baten (Webshop) webshop -/- € 18.000,-
- Overige Baten -/- € 17.000,-

Lasten (meer lasten)

- Personele lasten € 567.855,-

In de salarisprognose 2019 is uitgegaan van een verdere daling in de personele inzet vanaf januari 2019. Er is voor 2019 uitgegaan van een gemiddelde personele inzet over 2019 van 195 FTE.

Deze daling in personele inzet ten opzichte van 2018 kon niet vanaf januari 2019 gelijk worden gerealiseerd. Er is een plan van aanpak opgezet om deze daling in ieder geval per 1 augustus (schooljaar 19-20) te hebben gerealiseerd. Een groei van het aantal leerlingen tussen oktober 2018 en juli 2019 maakte het echter ook noodzakelijk enkele groepen met leerlingen te bezetten met OP en OOP. Over 2019 is de gemiddelde personele bezetting 200 FTE. Met een gemiddelde loonkosten van € 65.000,- per FTE betekent dit in ieder geval een afwijking van € 325.000,-

- Lonen en salarissen € 362.440,-

Deze wijken 2,8% af ten opzichte van de begroting. Deze stijging van de personele lasten heeft diverse oorzaken:

In de salarisprognose 2019 is uitgegaan van een verdere daling in de personele inzet vanaf januari 2019. Er is voor 2019 uitgegaan van een gemiddelde personele inzet over 2019 van 195 FTE. Deze daling in personele inzet ten opzichte van december 2018 kon niet vanaf januari 2019 gelijk worden gerealiseerd. Er is een plan van aanpak opgezet om deze daling in ieder geval per 1 augustus (schooljaar 19-20) te hebben gerealiseerd. Een groei van het aantal leerlingen tussen oktober 2018 en juli 2019 maakte het echter ook noodzakelijk enkele groepen met leerlingen te bezetten met OP en OOP. Over 2019 is de gemiddelde personele bezetting 200 FTE. Met een gemiddelde loonkosten van € 65.000,- per FTE betekent dit in ieder geval een afwijking van € 325.000,-

Een stijging van de pensioenlasten in 2019 als gevolg van een stijging van de pensioenpremies en de pensioengrondslag als gevolg van de cao ontwikkelingen in 2018 verklaart het resterende gedeelte van de afwijking in 2019.

- personeel welke niet werkzaam is in loondienst van de stichting € 117.000,-

Dit wordt onder andere veroorzaakt door de inzet van een externe medewerker op het gebied van HRM in verband met onderbezetting op deze afdeling op het bestuursbureau. Tevens is er sprake van inzet

van externe deskundigheid bij de externe Dienstverlening. Ook worden er medewerkers ingezet vanuit de sociale werkvoorziening in het kader van het onderhoud en beheer van de terreinen.

- Overige personele lasten € 172.000,-
Oorzaak hiervan is een fout bij het opstellen van de begroting 2019. Per abuis is er bij het opstellen van deze begroting uitgegaan dat de Reis-en Verblijfkosten (kosten woon-werkverkeer) voor de medewerkers waren opgenomen in de loonkosten.
Voor 2020 zijn deze kosten wel juist berekend en meegenomen in de begroting.

- Ontvangen vergoedingen (meer ontvangen): -/- € 80.000,-
Dit bedrag aan meer ontvangen vergoedingen, verwerkt als baten in de personele lasten, wordt verklaard door een tweetal effecten;
SSOE heeft een aantal FTE medewerkers in dienst om vervangingen in verband met afwezigheid in verband met ziekte en zwangerschap onmiddellijk te kunnen realiseren. Deze medewerkers zijn in (vaste) dienst. Een gedeelte van deze loonkosten worden gedekt uit verwachte opbrengsten uit de WAZO middelen van het UWV. De uitkering die volgt bij afwezigheid in geval van zwangerschap. Deze uitkeringen vallen voor 2019 € 58.000,- lager uit dan voorzien.
In de periode 2015 tot en met 2019 heeft SSOE aan een aantal medewerkers een transitievergoeding betaald op grond van ontslag in verband met langdurige afwezigheid door ziekte. Werkgevers worden met ingang van 2020 in de gelegenheid gesteld om deze uitbetaalde transitievergoedingen te verhalen op het UWV. In 2018 was voor één medewerker reeds bepaald welke vergoeding op het UWV zal worden verhaald. Inmiddels is dit voor alle casussen bekend. In 2019 is nog voor een bedrag van € 138.000,- opgenomen als nog te ontvangen bedrag in het kader van deze regelgeving.

- Afschrijvingen (lagere lasten) -/- € 25.547,-
Voor 2019 is een investeringsbegroting opgesteld. Niet noodzakelijke investeringen in 2019 zijn uitgesteld. Dit leidt tot lagere afschrijvingslasten. Voor 2020 staan meerdere investeringen op het gebied van ICT en de vervanging van het meubilair in de begroting. Deze worden uitgevoerd.

- Huisvestingslasten € 107.141,-
Afwijkingen ten opzichte van de begroting vooral in het klein onderhoud. Door de invoering van een storingsportal en het uit handen geven van het klein- en storingsonderhoud wordt er minder uitgegeven dan in 2018. De apparatuur bij de MBS Eindhoven blijkt storingsgevoelig. De kosten van de zwembaden bij de Mytylschool en de Antoon van Dijkschool leiden tot aanzienlijk hogere lasten. Besloten is het watergewinningsbad bij de Antoon van Dijkschool medio 2019 te sluiten.
De kosten voor Energie en water vallen hoger uit dan begroot. Oorzaak moet voornamelijk worden gezocht in de hogere belastingtarieven. Voor 2020 zijn er nieuwe contracten voor de levering van gas afgesloten. In 2021 volgen voordeligere tarieven voor elektriciteit.
Extra schoonmaakwerkzaamheden aan diverse (sport) vloeren en de extra inzet van het schoonmaakbedrijf leiden tot slot tot hogere schoonmaaklasten.

- Overige Instellingslasten € 41.019,-

Het blijkt lastig om de posten voor leermiddelen en de overige posten die te maken hebben met het op materieel vlak te laten draaien van een onderwijsinstelling, juist te begroten en deze kosten ook daadwerkelijk in de hand te houden. Hier is reeds met de inzet van AFAS en de nieuwe werkwijze Administratieve Organisatie en Interne Beheersing en de processen binnen SSOE vanaf 2018 een begin gemaakt dit beter in de hand te houden. In 2019 het inkoopbeleid herzien en is het aantal inkoopmomenten teruggebracht. Tevens is bekend dat de bekostiging voor de instandhouding van het onderwijs al jarenlang structureel te laag is (Berenschot, 2015). Dat dit een knelpunt is, wordt uit bovenstaande weer pijnlijk duidelijk.

De kosten van de ICT licenties stijgen ieder jaar.

Afwijkingen verslagjaar ten opzichte van het vorige verslagjaar

Het resultaat 2019 ten opzichte van de realisatie 2018 wijkt € 1.110.325,- positief af. Hiervoor kan de onderstaande verklaring worden gegeven.

De per saldo hogere Rijksbaten worden veroorzaakt door de hogere Rijksbekostiging van de scholen met groei van leerlingen ingezet in 2017 met een verdere stijging in 2018 en 2019. Aangezien de personele bekostiging volgt een jaar volgend op de daadwerkelijke telling van de leerlingen (t-1) is vanaf 2019 de volledige impact van deze groei in de bekostiging zichtbaar.

De afwijking ten opzichte van 2018 van de Personele lasten vloeit met name voort uit de cao aanpassingen van oktober 2018 met een doorwerking in 2019, de verhoging van de pensioenpremie en – grondslag als gevolg van de cao maatregelen in 2018. De groei in leerlingaantallen vanuit 2018 en 2019 en de hiermee gepaard gaande hogere bekostiging (zie hier boven) leidt niet tot hogere bezetting in personeel en daarmee hogere loonkosten. De groei van leerlingen vond immers plaats in 2018 en daarmee ook de inzet van personeel.

Per saldo leiden de ruim € 1.000.000,- meer baten vanuit de rijksbekostiging en de impact op de personele kosten van € 347.000,- vanuit de cao maatregelen en de gestegen pensioenlasten ten opzichte van 2018 tot een positief verschil van ruim € 653.000,-

De afschrijvingen wijken af doordat in 2018 en 2019 enkel de hoogst noodzakelijke (vervangings) investeringen hebben plaatsgevonden. (Vervangings-) investeringen in 2018 en 2019 zijn uitgesteld. Dit leidt tot lagere afschrijvingslasten.

Het nieuwe inkoopbeleid en de afspraken met betrekking tot inkoop en de bestedingen bij de scholen en diensten leiden in 2019 tot een besparing op deze kosten van ruim € 125.000,-

Ook de onvoorziene kosten die in 2018 nog leidden tot een onverwachte overschrijding op de kosten komen in 2019 niet voor.

Ontwikkelingen in de begroting en meerjarenbegroting

Met betrekking tot de Begroting 2020 en de Meerjarenbegroting 2020-2023 zijn de volgende ontwikkelingen van belang. Behalve het reeds in de begroting 2020 opgenomen en toegelichte exploitatieresultaat van ruim

€ 450.000,- wordt ook in de komende jaren een positief exploitatieresultaat verwacht.

In de (meerjaren)begroting wordt uitgegaan van een gelijkblijvend aantal leerlingen in de periode 2020-2023

Op basis van deze leerlingaantallen en de hieraan verbonden bekostiging wordt vastgehouden aan de ratio van 82,50% Personele lasten ten opzichte van de totale baten.

Bij daling dan wel stijging van de leerlingaantallen zal dat effect hebben op de hoogte van de personele lasten, echter in ratio met het hierboven genoemde percentage.

Er is voor de stichting geen sprake van verdere doordecentralisatie.

De stichting houdt vanaf 2021 rekening met een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. Dit onder druk van de aankomende veranderende regelgeving vanuit de Jaarverslaggeving omtrent het opbouwen en aanhouden van een

Voorziening voor onderhoud

Aangezien de huisvestingslasten niet evenredig dalen dan wel stijgen met het verloop in aantal leerlingen (zo zal bijvoorbeeld de dotatie aan de voorziening onderhoud voor de instandhouding van de gebouwen gelijk blijven en zullen de kosten voor het schoonmaakonderhoud en het energieverbruik niet evenredig stijgen met de stijging van leerlingen) blijven de materiele lasten gelijk.

Ondanks deze kostenrenumeratie zal bij een eender het verloop in aantal leerlingen een begroting worden gepresenteerd met maatregelen die nog steeds leiden tot een sluitende begroting met een licht overschot.

Daarnaast zijn op basis van de meerjaren-doorkijk, de invloed hiervan op de balans en met name op de Liquide Middelen en het Eigen Vermogen de kengetallen berekend en afgezet tegenover de signaleringsgrenzen welke het ministerie hanteert.

Hierbij kan worden geconcludeerd dat voor wat betreft de liquiditeit en de solvabiliteit de grenzen van de signaleringsgrenzen niet worden genaderd en dat deze voor 2020 nog steeds voldoen.

Vanaf 2021 en verder geven deze waarden een positief beeld gezien de meerjaren begroting.

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie Vorig Jaar 2018 (t-1)	Realisatie Verslagjaar 2019 (t)	Begroting 2020 (t+1)	Begroting 2021 (t+2)	Begroting 2022 (t+3)	Begroting 2023 (t+4)
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Materiele vaste activa	2.656.532	2.503.253	2.656.531	2.656.531	2.656.531	2.656.531
TOTAAL VASTE ACTIVA	2.656.532	2.503.253	2.656.531	2.656.531	2.656.531	2.656.531
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorraden	-	36.176				
Vorderingen	1.374.879	1.367.614	1.374.879	1.374.879	1.374.879	1.374.879
Liquide middelen	1.337.560	1.699.885	2.402.587	2.784.395	2.936.203	3.373.011
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	2.712.439	3.103.675	3.777.466	4.159.274	4.311.082	4.747.890
TOTAAL ACTIVA	5.368.970	5.606.927	6.433.997	6.815.805	6.967.613	7.404.421

PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN						
Algemene Reserve	2.766.089	2.078.465	3.550.115	3.800.923	4.051.731	4.302.539
Bestemmingsreserves	-	200.000				
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	2.766.089	3.078.465	3.550.115	3.800.923	4.051.731	4.302.539
VOORZIENINGEN	1.172.196	1.287.428	1.453.196	1.584.196	1.485.196	1.671.196
KORTLOPENDE SCHULDEN	1.430.685	1.241.034	1.430.686	1.430.686	1.430.686	1.430.686
TOTAAL PASSIVA	5.368.970	5.606.927	6.433.997	6.815.805	6.967.613	7.404.421

In bovenstaande balans is het resultaat reeds verwerkt als toevoeging aan het eigen vermogen. De meerjarenbalans is in overeenstemming met de voor de jaren 2020-2023 opgestelde meerjarenbegroting en de hierin opgenomen meerjaren balans.

Afwijkingen in de balans verslagjaar ten opzichte van het vorige verslagjaar

Hieronder is een toelichting opgenomen op de onderscheiden balansposten van het verslagjaar 2019 met hierin verwerkt een toelichting met betrekking tot de verschillen ten opzichte van het vorige verslagjaar 2018.

Activa

Vaste Activa

Materiele vaste activa.

De op de balans opgenomen materiele vaste activa bestaan uit het bij SSOE aanwezige kantoor- en schoolmeubilair, ICT-middelen (hardware), onderwijskundige apparatuur, Onderwijsleerpakket en de investeringen in duurzaamheid in het getransformeerde gebouw van de MBS Eindhoven. Deze materiele vaste activa zijn opgenomen tegen aanschafwaarde verminderd met de vastgestelde afschrijvingen. In oktober 2016 is het getransformeerde gebouw van de MBS Eindhoven betrokken. De Gemeente Eindhoven heeft middelen beschikbaar gesteld in het kader van haar verantwoordelijkheid voor adequate huisvesting. SSOE heeft haar verantwoordelijkheid genomen door te investeren in duurzaamheid van het gebouw. Deze investeringen in duurzaamheid zijn opgenomen onder de materiele vaste activa en worden afgeschreven in 20 jaar.

De afname in materiele vaste activa met € 153.279,- is als volgt te verklaren.

In 2019 is € 174.153,- geïnvesteerd.

Gebouwen	€	-
Inventaris en apparatuur	€	150.599,-
Overige Materiele activa (Onderwijsleerpakket)	€	23.554,-

Op de materiele vaste activa is overeenkomstig de in de grondslagen opgenomen toelichting afgeschreven. Deze afschrijvingen bedroegen in 2019 € 327.595,-.

Vorraden

In 2019 is SSOE gestart met een webshop. Het betreft hier voornamelijk de verkoop van de rekenmethode Numicon. Aan het einde van het verslagjaar is er voor een bedrag van € 36.176,- aan voorraad aanwezig. Dit betreft dan de materialen van de lesmethoden en de handleidingen. Een en ander is opgenomen tegen inkoopprijs.

Vorderingen

De vorderingen op de balansdatum hebben voornamelijk betrekking op de nog te ontvangen personele bekostiging van het ministerie voor een bedrag van € 858.804,-.

Daarnaast is een bedrag opgenomen aan debiteuren van € 159.910,-. Dit betreft voornamelijk vorderingen op Samenwerkingsverbanden en schoolbesturen in het kader van de lopende verplichtingen en afspraken met betrekking tot de ambulante dienstverlening.

Onder de Overige vorderingen is een bedrag opgenomen met betrekking tot een nog te declareren bedrag bij het UWV inzake de transitievergoedingen die zijn betaald in het kader van ontslag op basis van langdurige arbeidsongeschiktheid.

Ten opzicht van 2018 is het bedrag aan vorderingen op de balansdatum met € 7.265,- gedaald.

Het debiteurensaldo is ten opzichte van 2018 gedaald met 354.177,-.

In 2018 had SSOE een hoge vordering op een Samenwerkingsverband. Deze had een beschikking over het jaar 2018-2019 pas laat in het schooljaar afgegeven, deze kwam ook pas in 2019 tot betaling. In 2019 zijn alle beschikkingen tijdig afgegeven en overgemaakt aan SSOE.

Daarnaast heeft de inrichting van de projectadministratie in AFAS tot gevolg dat opdrachten van de Externe Dienstverlening die voorheen pas aan het einde van het schooljaar werden gedeclareerd en gefactureerd nu door het schooljaar heen kunnen worden gefactureerd. De opzet van een debiteurenbewaking leidt er daarnaast toe dat vorderingen minder lang open blijven staan.

De vordering op het ministerie is gestegen met € 86.630,-. Het betaalritme van het ministerie leidt ieder jaar tot een vordering. Een hogere bekostiging over het schooljaar 2019-2020 leidt dan automatisch tot een hogere vordering.

De overige vorderingen zijn gestegen met € 197.832,-

Voornaamste oorzaak is de vordering opgenomen op het UWV. Vanaf 2020 kunnen transitievergoedingen uitbetaald aan voormalig personeel dat uit dienst is gegaan uit hoofde van langdurige afwezigheid wegens ziekte verhaald worden op het UWV. Dit met terugwerkende kracht tot 2015. In 2019 heeft een inventarisatie plaatsgevonden om welke medewerkers dat binnen SSOE gaat. Voor het uitbetaalde bedrag aan transitievergoedingen is een vordering opgenomen. De dossiers met betrekking tot deze vorderingen zijn volledig onderbouwd en gedocumenteerd.

Daarnaast is een te verwachten afrekening opgenomen met betrekking tot een ESF subsidie met betrekking tot het jaar 2018-2019. Naar verwachting gaat een bedrag worden uitgekeerd van € 50.000,-.

Liquide middelen

Als gevolg van het positieve resultaat in 2019 is het totaal van de liquide middelen met € 362.325,- toegenomen.

Voor een specificatie van de mutatie in de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht in de Jaarrekening.

Er is in 2019 op meerdere momenten een liquiditeitsbegroting per maand opgesteld voor de periode tot en met het einde boekjaar 2020. Op basis van deze liquiditeitsbegroting kan worden gesteld dat SSOE aan haar financiële verplichtingen kan blijven voldoen.

Passiva

Eigen Vermogen

Op de balansdatum is het positieve effect vanuit de Staat van Baten en Lasten reeds verwerkt als toevoeging aan het Eigen Vermogen. Dit Eigen Vermogen is ten opzichte van 2018 met € 312.376,- toegenomen.

Onderdeel van dit Eigen Vermogen is een Bestemmingsreserve van € 200.000,-

In 2019 zijn er diverse ontvangsten geweest vanuit het ministerie welke volgens de uitleg van het ministerie en de PO-

Raad dienen ter dekking van de in 2020 afgesproken cao 2020. Het betreft hier onder andere een eenmalige uitkering en de indexatie uit voorgaand jaar.

Voorzieningen

SSOE kent een tweetal voorzieningen.

Voorziening in het kader van Jubilea (Personele voorziening)

Vorig jaar (2018) is de opbouw van deze voorziening herzien en heeft er een aanzienlijke onttrekking plaatsgevonden. Op basis van het zelfde rekenmodel, vertrekkans en overige rekenregels wordt de stand van de voorziening aan het einde van het jaar opnieuw bepaald. Dat heeft voor 2019 geleid tot een onttrekking uit deze voorziening van € 3.613 en een verdere vrijval van € 3.347,-.

Er is ten behoeve van alle schoolgebouwen een Voorziening Groot Onderhoud een bedrag van € 275.000,- gedoteerd aan de voorziening voor groot onderhoud en een bedrag van € 152.808,- daadwerkelijk besteed ten laste van deze voorziening.

Deze voorziening wordt onderbouwd door een Meerjaren Onderhouds Planning (MJOP). Deze MJOP's zijn voor alle gebouwen in 2019 herzien.

De gebouwen van de Mytyschool in Eindhoven en de Antoon van Dijkschool in Helmond zijn door de respectievelijke gemeenten "koud" overgedragen. Dit betekent dat voor de jaren waarvoor de gemeenten de mogelijkheid hadden een voorziening op te bouwen en deze over te dragen aan SSOE, de stichting nu zelf in een kort tijdsbestek voor de opbouw van deze voorzieningen moet opdraaien. Zonder dat hiervoor de extra bekostiging beschikbaar wordt gesteld.

Kortlopende schulden

Bij deze kortlopende schulden zijn voornamelijk de posten opgenomen met betrekking tot Belastingen en premies alsmede de schulden inzake van pensioenen. Ten opzichte van 2018 is het saldo van deze schulden met € 50.262,- gedaald.

Ten opzichte van 2018 is het crediteurensaldo met € 170.040,- gedaald.

Per 1-1-2018 is SSOE overgestapt naar een ander administratiekantoor en wordt gebruik gemaakt van AFAS voor de verwerking van de salarissen en het voeren van de financiële administratie. Door het gebruik van AFAS is er meer grip gekomen op de verschillende kosten. Om zo zuiver mogelijk in 2020 te starten, zijn in 2019 de meeste openstaande rekeningen voor dat jaar ook daadwerkelijk in de laatste

week van 2019 betaald. Het nu openstaande crediteurensaldo betreft voornamelijk facturen welke in de eerste weken van 2020 zijn ontvangen en op deze wijze zijn verwerkt.

Ontwikkelingen in de Balans en meerjarenbalans

Voor de balansprognose is rekening gehouden met de vastgestelde meerjarige (investerings)begroting en het hierin meegenomen resultaat.

Er is geen sprake van doorcentralisatie van de huisvesting. Voor de komende jaren staan geen majeure investeringen in de huisvesting in de planning.

Voor 2020 worden de werkzaamheden met betrekking tot het groot onderhoud uitgevoerd overeenkomstig opgenomen in het MeerJaren Onderhoudsprogramma (MJOP) voor 2020.

Met name het SO gedeelte van de Antoon van Dijkschool is aan een grondige opknabbeurt toe. Om dubbel werk en dubbele uitgaven te voorkomen wordt bekeken of werkzaamheden uit het MJOP 2021 tot en met 2022 kunnen worden ingepast in deze werkzaamheden.

Voor de Voorziening Onderhoud houdt SSOE de ontwikkelingen met betrekking tot de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving nauwlettend in de gaten. De afgelopen jaren heeft SSOE zoals te doen gebruikelijk de voorziening opgebouwd op basis van kostenegalitatie over een periode van 20 jaar. Indien voorgeschreven wordt dat binnen onderwijs de voorschriften met betrekking tot de componenten methode exact worden nageleefd heeft dat een impact op de opbouw van de voorziening, het eigen vermogen en de exploitatiebegrotingen voor komende jaren. Dit wordt dan met name veroorzaakt doordat gemeenten in 2015 bij de doordecentralisatie van het onderhoud van de gebouwen niet de geldmiddelen hebben overgedragen die horen bij het opbouwen van een voorziening.

Tevens houdt SSOE het lopende wetsvoorstel in de gaten waarmee het levensduur verlengend renoveren van een (school)gebouw weer de verantwoordelijkheid wordt van de gemeente.

Voor 2020 is rekening gehouden met een investering in de vervanging van het (school)meubilair bij de Antoon van Dijkschool. Voor de overige investeringen, waaronder de ict apparatuur, wordt bij de materiele vaste activa rekening gehouden met een ideaal complex.

De stijging van de liquide middelen houdt gelijke trend met de stijging van de Algemene Reserve. De Algemene Reserve stijgt door een op langere termijn verwacht positief exploitatieresultaat.

Investerings en financieringsbeleid

Ondanks de tegenvallende resultaten uit 2016, 2017 en 2018 behoudt SSOE eind 2019 een liquiditeitspositie van waaruit investeringen gedurende het gehele jaar kunnen plaatsvinden en uit eigen middelen worden voldaan. Er hoeft geen beroep te worden gedaan op het aantrekken van vreemd vermogen.

Vanuit de Rijksbekostiging zijn er in 2019 investeringen gedaan in onder andere ICT, inventaris en apparatuur en leermiddelen. Grote investeringen zijn in 2019 niet gedaan. In 2016 zijn namelijk met de realisatie en inrichting van het getransformeerde gebouw van de MBS Eindhoven en de inrichting met nieuw meubilair van de MBS Eindhoven en de Mytyschool de grootste investeringen reeds achter de rug.

In 2019 zijn alleen de noodzakelijke (vervangings)investeringen gedaan. Niet noodzakelijke investeringen zijn herzien, dan wel uitgesteld.

Voor 2020 staat een forse investering vanuit de Voorziening groot onderhoud op het programma voor de Antoon van Dijkschool. Tevens staat op deze school een forse investering op het programma in verband met de vervanging van het (school) meubilair.

Financiële positie

Kengetallen

De kengetallen verbeteren ten opzichte van de voorgaande verslagjaren. Het positieve resultaat en de stijging van de liquiditeit zijn hiervoor de voornaamste oorzaken.

Alle kengetallen blijven ruim de signaleringgrenzen. Met betrekking tot de solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, huisvestingsratio en het weerstandsvermogen worden de onderstaande kengetallen vermeld en toegelicht.

De Onderwijsinspectie heeft indicatoren met betrekking tot de risicoanalyse vastgesteld.

Deze worden eveneens vermeld.

Kengetal	Reëlsatie 2018 (t-1)	Reëlsatie Verslagjaar 2019 (t)	Begroting 2020 (t+1)	Begroting 2021 (t+2)	Begroting 2022 (t+3)	Signalering)
Solvabiliteit	0,734	0,779	0,777	0,700	0,7946	Ondergrens; < 0,30
Liquiditeit	1,9	2,5	2,6	2,9	3,0	Ondergrens; < 0,75
Rentabiliteit	-/- 0,056	0,020	0,028	0,016	0,016	Ondergrens < -/- 0,10
Weerstandvermogen	0,193	0,195	0,222	0,237	0,253	Ondergrens < 0,05
Huisvestingsratio	0,070	0,070	0,070	0,082	0,082	Bovengrens > 0,10

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding aan tussen de lasten van huisvesting en de totale lasten (inclusief de financiële lasten).

De definitie van deze ratio is als volgt geformuleerd: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen op gebouwen en terreinen gedeeld door de som van de totale lasten (inclusief de financiële lasten).

Hierbij wordt door de Onderwijsinspectie een signaleringswaarde gehanteerd groter dan 0,10.

De Huisvestingsratio van SSOE is **0,070 (2019) 0,070 (2018)**

De huisvestingsratio is voor 2019 kleiner dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie en is ten opzichte van 2018 ongewijzigd gebleven.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen het eigen en vreemd vermogen aan en verschaft inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op lange termijn aan haar

verplichtingen kan voldoen.

Hierbij wordt definitie 2 gehanteerd:

Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Hierbij wordt door de Onderwijsinspectie een signaleringswaarde gehanteerd kleiner dan 0,30.

De solvabiliteit voor SSOE is 0,80 (2019) 0,73 (2018)

Dit geeft aan dat 80% van het totale vermogen uit Eigen Vermogen oftewel reserves en voorzieningen bestaat. Het houdt tevens in dat 20% van het totale vermogen wordt gefinancierd met vreemd vermogen. De solvabiliteitspositie is voor 2019 hoger dan de signaleringswaarde van de onderwijsinspectie en is ten opzichte van 2018 gestegen.

Liquiditeit (current ratio)

De current ratio is een maatstaf die aangeeft of de stichting in staat is om op korte termijn aan zijn betalingsverplichtingen te voldoen.

Definitie; dit is de verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Hierbij wordt door de Onderwijsinspectie een signaleringswaarde gehanteerd kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio voor SSOE is 2,50 (2019) 1,9 (2018)

De ratio geeft aan dat bij SSOE 2,5 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en overlopende passiva.

De Stichting heeft op 31 december 2019 de beschikking over € 1.699.885,- aan liquide middelen en heeft daarnaast € 1.367.614,- open staan aan nog te ontvangen bedragen. Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.241.034,-.

De liquiditeitspositie is voor 2019 groter dan de signaleringswaarde. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gestegen.

Er zijn geen voorzieningen waarmee in de bovenstaande berekening rekening had moeten worden gehouden.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten.

Definitie van Rentabiliteit; resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert hierbij een signaleringswaarde kleiner dan -0,10.

De rentabiliteit geeft de verhouding aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat. De rentabiliteit voor SSOE is 0,020 (2019) -0,056 (2018)

De Stichting heeft van de totale opbrengsten, te weten € 15.826.713,-, een resultaat behaald van € 312.376,-. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen wordt er een bedrag van € 0,02 wordt toegevoegd aan de reserve. De rentabiliteitspositie is voor 2019 hoger ten opzichte van de signaleringswaarde. In vergelijking met 2018 is de rentabiliteit gestegen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

De definitie van weerstandsvermogen; het Eigen Vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Het kengetal voor het weerstandsvermogen voor de stichting is 0,19 (2019) 0,19 (2018)

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning- en control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2019 groter ten opzichte van de signaleringswaarde. In vergelijking tot 2018 is het weerstandsvermogen onveranderd gebleven.

Treasuryverslag

De stichting hanteert het uniforme model van de Besturenraad. Dit is op 24 maart 2007 vastgesteld. In 2011 is deze aangepast aan de bestuursstructuur van SSOE en veranderde wet- en regelgeving. Op 30 juni 2011 is dit Treasurystatuut opnieuw vastgesteld. Vervolgens is dit statuut aangepast aan de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten van het Ministerie OCW uit 2016. Dit statuut is vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht d.d. 20 april 2017.

In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

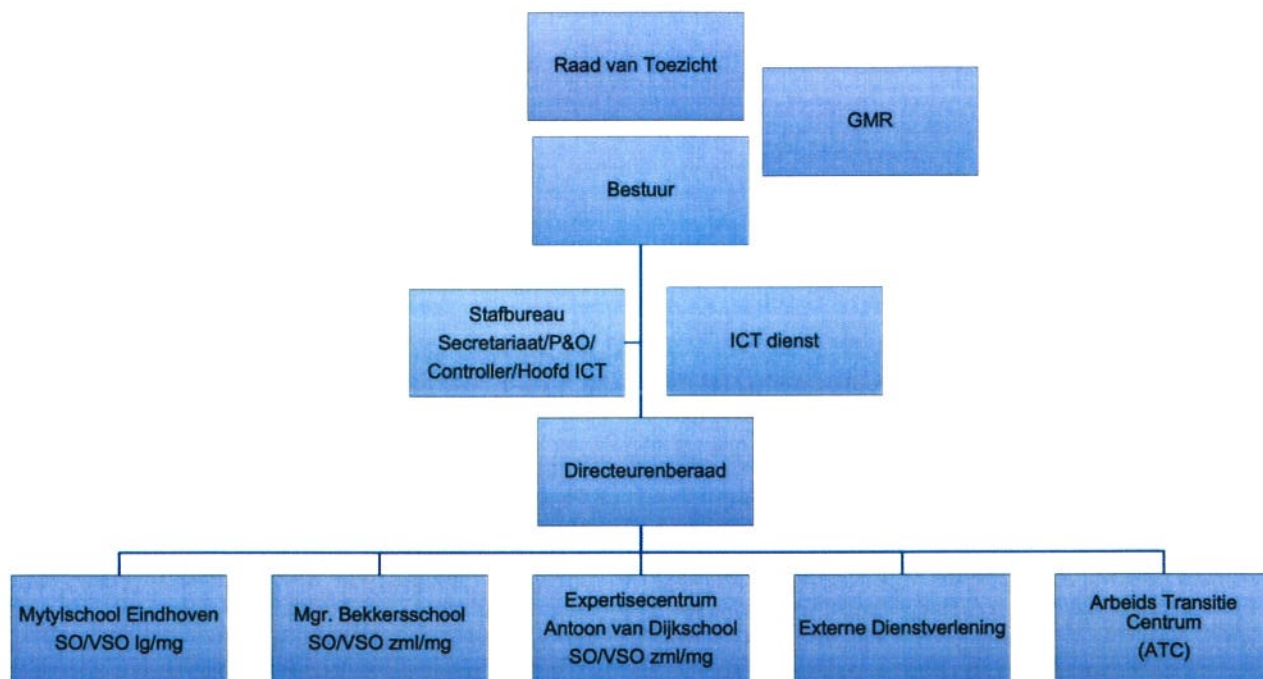
De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. De vergoedingen op deposito's en de rentestanden op reguliere spaarrekeningen zijn dusdanig laag dat het geen enkele meerwaarde had om middelen die voor korte of langere termijn niet voor publieke taken worden aangewend, weg te zetten in deposito's. Rekening-courant rekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank. De voor de bedrijfsvoering niet onmiddellijk noodzakelijke liquide middelen zijn ondergebracht in aan de rekening courant gekoppelde spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekeningen waren direct opeisbaar. De stichting heeft geen middelen uitstaan in risicovolle producten.

De stichting heeft geen middelen uitstaan in risicovolle producten. En er worden geen gelden belegd of beleend. Dit is gelijk de reden voor het ontbreken van een kasstroomprognose op de periode van 5 jaar. Voor een prognose op de liquide middelen over die periode wordt verwezen naar Hoofdstuk 3 Verantwoording Financiën. Deze bevat een meerjarenbalans waarin het verwachte verloop van de liquide middelen over de komende jaren is weergegeven.

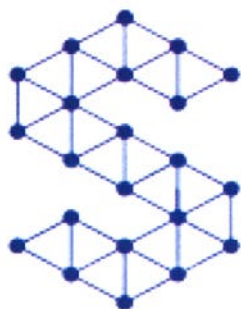
De totale (saldo) financiële baten over 2018 bedroegen -/- € 213,-.
Dat is € 1.332,- minder dan in 2018 en € 787,- meer dan voor het jaar 2019 geraamd.

Er heeft door de splitsing van de stichting in 2015 en de resultaten in 2016, 2017 en 2018 een aanzienlijke daling plaatsgevonden in de liquide middelen van de stichting. Dit is reeds toegelicht bij de balanspost Liquide Middelen en gespecificeerd in het kasstroomoverzicht. Voor 2020 is het bedrag aan financiële baten wederom op een voorzichtig niveau begroot. Uitgaven ten laste van de liquide middelen ten behoeve van investeringen, realisatie van de huisvestingsplannen en de tegenvallende rentestanden zullen ook in 2019 leiden tot negatieve financiële baten.

Bijlagen:
Bijlage 1 organogram

Financieel jaarverslag 2019

stichting
speciaal
onderwijs &
expertisecentra

Inhoudsopgave

	Pagina
Balans per 31 december 2019	1
Staat van baten en lasten 2019	2
Kasstroomoverzicht 2019	3
Grondslagen	4
Toelichting op de balans	9
Niet uit balans blijvende verplichtingen	11
Verbonden partijen	12
Toelichting op de staat van baten en lasten	13
Model G: verantwoording subsidies	15
WNT en toezichthouders	16
Ondertekening	18
Overige gegevens	19

Balans

(na resultaatbestemming)

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
1. ACTIVA		
1.1. Vaste activa		
1.1.1. Immateriële vaste activa	0	0
1.1.2. Materiële vaste activa	2.503.253	2.656.532
1.1.3. Financiële vaste activa	0	0
	<u>2.503.253</u>	<u>2.656.532</u>
1.2. Vlottende activa		
1.2.1. Voorraden	36.176	0
1.2.2. Vorderingen	1.367.614	1.374.879
1.2.3. Effecten	0	0
1.2.4. Liquide middelen	1.699.885	1.337.560
	<u>3.103.675</u>	<u>2.712.439</u>
Totaal Activa	<u><u>5.606.927</u></u>	<u><u>5.368.970</u></u>
2. PASSIVA		
2.1. Eigen vermogen	3.078.743	2.766.089
2.2. Voorzieningen	1.287.428	1.172.196
2.3. Langlopende schulden	0	0
2.4. Kortlopende schulden	1.240.757	1.430.685
Totaal Passiva	<u><u>5.606.927</u></u>	<u><u>5.368.970</u></u>

Staat van baten lasten over 2019

	2019 Realisatie €	2019 Begroting €	2018 Realisatie €
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen	14.442.501	13.666.233	13.369.459
3.2. Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	165.821	134.775	146.245
3.5. Overige baten	1.218.391	1.356.865	965.672
<u>Totaal baten</u>	15.826.713	15.157.874	14.481.376
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten	13.318.548	12.750.693	12.970.966
4.2. Afschrijvingen	327.595	353.142	334.259
4.3. Huisvestingslasten	1.024.464	917.600	1.006.236
4.4. Overige lasten	843.239	802.220	968.983
4.5. Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0	0
<u>Totaal lasten</u>	15.513.846	14.823.655	15.280.444
Saldo baten en lasten	312.867	334.218	-799.068
6. Financiële baten en lasten	-213	-1.000	1.119
Resultaat	312.654	333.218	-797.949
Mutatie bestemmingsreserve (dekking wijziging CAO)	-200.000		0
Resultaat na resultaatbestemming	112.654		-797.949

Kasstroomoverzicht 2019

	2019 €	2018 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo baten en lasten	312.867	-799.068
	312.867	-799.068
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	327.595	334.259
Mutatie voorzieningen	115.232	124.677
	442.828	458.936
<u>Veranderingen in vlottende middelen</u>		
Vorraden	-36.176	0
Vorderingen	7.265	-349.175
Schulden	-189.929	171.140
	-218.840	-178.035
<u>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</u>		
	536.855	-518.167
Ontvangen interest	2.075	3.871
Betaalde interest	-2.288	-2.752
	-213	1.119
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
	536.641	-517.048
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	-174.153	-182.372
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-163	0
Investering in immateriële vaste activa	0	0
Desinvestering in immateriële vaste activa	0	0
Investering in deelneming en/of samenwerkingsverb	0	0
Desinvestering in deelneming en/of samenwerkingsverb.	0	0
	0	0
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
	-174.316	-182.372
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	0
	0	0
<u>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
	362.325	-699.420
<u>Verloop geldmiddelen</u>		
Stand per begin boekjaar	1.337.560	2.036.980
Mutaties in boekjaar	362.325	-699.420
Stand per eind boekjaar	<u>1.699.885</u>	<u>1.337.560</u>

Grondslagen

1. Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra bestaan voornamelijk uit het verzorgen van speciaal en voortgezet onderwijs voor zeer moeilijk lerende, lichamelijk en verstandelijk beperkte kinderen van 4 tot 20 jaar. Daarnaast verzorgt de stichting binnen hun doelgroep ook onderwijs aan leerlingen met autisme en verzorgt zij ambulante begeleiding en externe dienstverlening in het regulier onderwijs.

Continuïteit

Het eigen vermogen van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra bedraagt per 31 december 2019 € 3.078.465 positief. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijffnummer handelsregister

Stichting speciaal Onderwijs en Expertisecentra is feitelijk en statutair gevestigd op Venetiëstraat 43, 5632 RM Eindhoven en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41087568.

Stelselwijzigingen

In 2019 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen voor verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van kostprijs. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

3. Grondslagen balans

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen:

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Overige materiële vaste activa

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Personeelsvoorziening

Voorziening jubilea

Op basis van richtlijn 271 van de RJO is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet (0,3%). De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening in 2019 is uitgegaan van een vertrekkans van 25%.

De hoogte van de voorziening is bepaald op grond van het aantal FTE en het gemiddelde brutosalaris per FTE.

Voorziening Groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra maakt gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren 2018 en 2019 is toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

Kortlopende schulden

Schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde. Daarbij dient een zakelijke rente in aanmerking te worden genomen.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geormerkte OCW subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoommerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoommerkte OCW subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten verantwoord worden. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. Onder de overige baten staan onder andere de detachingsbaten van de Externe Dienst.

Personeelsbeloningen

Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenlasten

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

Verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per december 2019 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,8% (2018: 97,1%).

De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Categorie	Betreft	Afschrijvings- termijn (jr)	Afschrijvings- percentage	Activerings- grens
Gebouwen en terreinen	Gebouwen	20	5,00%	€ 500
	Verbouwingen	10	10,00%	€ 500
	Terreinen	15	6,66%	€ 500
Inventaris en apparatuur	Inventaris en apparatuur	5	20,00%	€ 500
	Onderwijs- en kantoormeubilair	15	6,66%	€ 500
	ICT 4 jaar	4	25,00%	€ 500
	ICT 5 jaar	5	20,00%	€ 500
	Onderwijskundige apparatuur	7	14,28%	€ 500
Overige vaste activa	Leermiddelen	8	12,50%	€ 500

Overige lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen wordt opgenomen onder de operationele activiteiten.

Toelichting op de balans

1. ACTIVA

1.1. Vaste activa

1.1.2. Materiële vaste activa

	1.1.2.1. Gebouwen en terreinen €	1.1.2.3. Inventaris en apparatuur €	1.1.2.4. Overige materiële vaste activa €	Totaal €
Stand 1 januari 2019				
Aanschaffingswaarde	1.310.422	2.968.738	287.223	4.566.383
Cumulatieve afschrijvingen	-140.098	-1.579.857	-189.896	-1.909.852
Boekwaarden 1 januari 2019	<u>1.170.324</u>	<u>1.388.881</u>	<u>97.327</u>	<u>2.656.532</u>
Investeringsen	0	150.599	23.554	174.153
Desinvesteringsen	0	163	0	163
Afschrijvingen	-68.972	-237.870	-20.753	-327.595
Afschrijvingen desinvesteringsen	0	0	0	0
Saldo mutaties	<u>-68.972</u>	<u>-87.108</u>	<u>2.801</u>	<u>-153.279</u>
Stand 31 december 2019				
Aanschaffingswaarde	1.310.422	3.119.337	310.777	4.740.537
Cumulatieve afschrijvingen	-209.070	-1.817.565	-210.650	-2.237.284
Boekwaarden 31 december 2019	<u>1.101.352</u>	<u>1.301.773</u>	<u>100.127</u>	<u>2.503.253</u>

1.2. Vlottende activa

	Saldo 31-12-2019 €	Saldo 31-12-2018 €
<u>1.2.1. Voorraden</u>		
1.2.1.1. Voorraden	36.176	0
<u>1.2.2. Vorderingen</u>		
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	159.910	514.087
1.2.2.2. Vorderingen op OCW	858.804	772.174
1.2.2.6. Vorderingen op personeel	0	1.729
1.2.2.10 Overige vorderingen	279.670	81.835
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	69.229	5.053
	<u>1.367.614</u>	<u>1.374.879</u>
<u>1.2.2.1. Debiteuren</u>		
ORO	56.298	32.168
SWV VO Weert, Nederweert en Cranendonck	2.238	9.323
SWV PO Weert-Nederweert	9.608	22.034
SWV VO Eindhoven-Kempenland	12.510	120.677
SWV VO Helmond-Peelland	5.203	43.067
SWV PO Helmond-Peelland	4.799	45.603
Gemeente Eindhoven, maatschappelijk vastgoed	0	17.366
Vitus Zuid	12.730	51.780
De Eenbes	4.210	26.631
Stichting Katholiek en Protestant-Christelijk Onderwijs	2.825	23.815
Diverse debiteuren	49.489	121.623
	<u>159.910</u>	<u>514.087</u>

	Saldo 31-12-2019 €	Saldo 31-12-2018 €
<u>1.2.2.10. Overige vorderingen</u>		
In 2020 te declareren transitievergoeding	202.309	43.219
Nog te factureren uren	0	32.435
Rente	2.075	3.869
Te ontvangen LIV/LKV subsidie	12.786	2.312
ESF subsidie	50.000	0
Project Impuls	12.500	0
	<u>279.670</u>	<u>81.835</u>

1.2.4. Liquide middelen

1.2.4.1. Kasmiddelen	1.713	1.533
1.2.4.2. Tegoeden op Bankrekeningen	1.698.172	1.336.027
	<u>1.699.885</u>	<u>1.337.560</u>

De liquide middelen staan vrij ter beschikking.

2. PASSIVA

2.1. Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2019 €	Resultaat €	Overige mutaties €	31-12-2019 €
2.1.1.1. Algemene reserve	2.766.089	112.654	0	2.878.743
2.1.1.2. Bestemmingsreserve publiek	0	200.000		200.000
	<u>2.766.089</u>	<u>312.654</u>	<u>0</u>	<u>3.078.743</u>

Bestemmingsreserve publiek is gevormd door ontvangsten in 2019 t.b.v. eenmalige uitkering conform CAO in 2020.

2.2. Voorzieningen

	Stand per 1-1-2019 €	Dotaties €	Onttrekking en €	Vrijval €	31-12-2019 €
2.2.1. Personele voorzieningen	112.196	0	3.613	3.347	105.236
2.2.3. Voorziening Groot onderhoud	1.060.000	275.000	152.808		1.182.192
	<u>1.172.196</u>	<u>275.000</u>	<u>156.421</u>	<u>3.347</u>	<u>1.287.428</u>

2.2.1. Personele voorzieningen

2.2.1.4. Jubileumvoorziening	112.196	0	3.613	3.347	105.236
	<u>112.196</u>	<u>0</u>	<u>3.613</u>	<u>3.347</u>	<u>105.236</u>

	Kortlopend deel 1 jaar	Middellang < lopend deel 1 t/m 5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
2.2.1. Personele voorzieningen	27.449	58.342	19.445
2.2.3. Voorziening Groot onderhoud	0	0	0

	Saldo 31-12-2019 €	Saldo 31-12-2018 €
<u>2.4. Kortlopende schulden</u>		
2.4.8. Crediteuren	80.884	251.202
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	506.860	577.905
2.4.10 Pensioenen	168.646	147.863
2.4.12 Overige kortlopende schulden	917	0
2.4.14 Vooruitontvangen subsidies OCW	29.777	16.993
2.4.16 Vooruitontvangen bedragen	18.487	17.321
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	420.395	367.849
2.4.19 Overige overlopende passiva	14.791	51.553
	<u>1.240.757</u>	<u>1.430.685</u>

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 is nog geen overleg gevoerd over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 CAO PO.

Er is nog geen plan met betrekking tot de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.3 CAO PO).

Het bevoegd gezag heeft de volgende meerjarige contracten afgesloten.

Naam	Looptijd	Verplichting per jaar
Van Dijk	tot 1 april 2021	€ 46.680
Canon	tot 31 mei 2020	€ 45.000
Acknowledge	tot december 2020	€ 53.000
Gulf gas	tot 1 januari 2022	€ 35.000

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers in de jaarrekening.

Bestemming van het resultaat

Het nettoresultaat volgens de staat van baten en lasten over 2019 bedraagt € 312.376 positief.

Er wordt € 112.376 toegevoegd aan de algemene reserve en € 200.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek.

Verbonden partijen

Naam:	Juridische vorm:	Statutaire zetel:	code activiteiten:	Eigen vermogen 31-12-2019	Resultaat jaar 2019	Art 2: 403 BW	deel- name	consolidatie
				€	€		%	%
SWV Eindhoven PO (PO 30-07)	Stichting	Eindhoven	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV Helmond-Peelland PO (PO 30-08)	Stichting	Helmond	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV De Kempen PO (PO 30-09)	Stichting	Eindhoven	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV Eindhoven - Kempen VO (VO 30-07)	Stichting	Eindhoven	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV Helmond-Peelland VO (VO 30-08)	Stichting	Helmond	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV Passend Onderwijs Weert-Nederweert PO (PO 31-03)	Stichting	Weert	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV Oss e.o. PO (PO 30-06)	Stichting	Oss	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV Passend Onderwijs Oss Uden Veghel VO (VO 30-06)	Stichting	Oss	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee
SWV Passend Onderwijs Weert VO (VO 31-03)	Stichting	Weert	4	onbekend	onbekend	nee	nee	nee

code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Toelichting op Staat van baten en lasten

	2019 Realisatie €	2019 Begroting €	2018 Realisatie €
3.1. <u>Rijksbijdragen</u>			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	13.592.411	13.202.233	12.395.119
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	17.415	-	-
3.1.3.3. Ontvangen Doorbetalingen Rijksbijdrage	832.675	464.000	974.340
	<u>14.442.501</u>	<u>13.666.233</u>	<u>13.369.459</u>
3.2. <u>Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden</u>			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR bijdragen en subsidies	164.348	134.775	146.245
3.2.2.3. Overige overheden	1.473	-	-
	<u>165.821</u>	<u>134.775</u>	<u>146.245</u>
3.5. <u>Overige baten</u>	-	-	-
3.5.1. Opbrengst verhuur	88.654	45.000	73.684
3.5.2. Detachering personeel	190.299	207.600	66.544
3.5.3. Schenkingen	4.122	-	12.057
3.5.4. Sponsoring	3.631	-	871
3.5.5. Ouderbijdragen (PO/VO)	8.378	40.000	17.197
3.5.10 Overige	923.307	1.064.265	795.319
	<u>1.218.391</u>	<u>1.356.865</u>	<u>965.672</u>
4.1. <u>Personeelslasten</u>			
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	12.917.447	12.555.007	12.587.065
4.1.2. Overige personele lasten	686.624	400.750	650.630
4.1.3. Af: Ontvangen vergoedingen	-285.523	-205.064	-266.729
	<u>13.318.548</u>	<u>12.750.693</u>	<u>12.970.966</u>
4.1.1. <u>Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten</u>			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	9.678.563	12.555.007	9.547.081
4.1.1.2. Sociale lasten	1.366.002	-	1.300.587
4.1.1.3. Premies Participatiefonds	356.475	-	447.573
4.1.1.4. Premies Vervangingsfonds	19.504	-	18.677
4.1.1.5. Pensioenlasten	1.496.903	-	1.273.147
	<u>12.917.447</u>	<u>12.555.007</u>	<u>12.587.065</u>
Het aantal FTE bedroeg ultimo 2019 en 2018 respectievelijk	200,5 FTE		199,35 FTE
4.1.2. <u>Overige personele lasten</u>			
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	-3.347	-	-57.340
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	263.212	146.500	294.301
4.1.2.3. Overige	426.760	254.250	413.669
	<u>686.624</u>	<u>400.750</u>	<u>650.630</u>
4.1.3. <u>Af: ontvangen vergoedingen</u>			
4.1.3.3. Overige uitkeringen die de personeelslasten verminderen	-285.523	-205.064	-266.729
	<u>-285.523</u>	<u>-205.064</u>	<u>-266.729</u>
4.2. <u>Afschrijvingen</u>			
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa	327.595	353.142	334.259
	<u>327.595</u>	<u>353.142</u>	<u>334.259</u>
4.2. <u>Afschrijvingen</u>			
4.2.2.1. Afschrijvingen gebouwen en terreinen	68.972	65.795	68.972
4.2.2.3. Afschrijvingen inventaris en apparatuur	237.870	267.548	243.976
4.2.2.4. Afschrijvingen overige materiële vaste activa	20.753	19.800	21.311
	<u>327.595</u>	<u>353.143</u>	<u>334.259</u>

	2019 Realisatie €	2019 Begroting €	2018 Realisatie €
4.3. <u>Huisvestingslasten</u>			
4.3.1. Huurlasten	64.870	50.000	48.393
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	132.550	113.000	139.447
4.3.4. Energie en water	220.577	212.000	220.770
4.3.5. Schoonmaakkosten	322.720	235.500	283.533
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zaken van huisvesting	9.444	12.600	13.217
4.3.7. Dotatie voorziening onderhoud	254.534	275.000	275.000
4.3.8. Overige huisvestingslasten	19.768	19.500	25.877
	<u>1.024.464</u>	<u>917.600</u>	<u>1.006.236</u>
4.4. <u>Overige lasten</u>			
4.4.1. Administratie en beheer	511.411	484.550	543.777
4.4.2. Inventaris en apparatuur	17.681	55.750	17.075
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	160.181	155.250	173.128
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen	-	-	-
4.4.5. Overige	153.966	106.670	235.003
	<u>843.239</u>	<u>802.220</u>	<u>968.983</u>

Toepassing van artikel 2:382a BW, het honorarium van de accountantsorganisatie kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>Accountantslasten</u>			
4.4.1.1.	Onderzoek jaarrekening	31.212	25.000	14.634
4.4.1.2.	Andere controle opdrachten	-	-	-
4.4.1.3.	Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4.	Andere niet-controledienst	-	-	-
		<u>31.212</u>	<u>25.000</u>	<u>14.634</u>
6.	<u>Financiële baten en lasten</u>			
6.1.1.	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2.075	-	3.871
6.2.1.	Rentelasten en soortgelijke lasten	-2.288	-1.000	-2.752
		<u>-213</u>	<u>-1.000</u>	<u>1.119</u>

Model G : Verantwoording subsidies

G1. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag	Ontvangen t/m	Prestatie
			toewijzing	verslagjaar	afgerond
			€	€	Ja/nee
Studieverlof	DL/B/110284	13-8-2019	18.998	18.998	Nee
Studieverlof	DL/B/110284	18-12-2018	10.132-	10.132-	Ja
Studieverlof	DL/B/110284	13-8-2019	6.333	6.333	Nee
Zij instroom	VO/1091439	19-3-2019	20.000	20.000	Nee
	totaal		<u>35.199</u>	<u>35.199</u>	

G2. VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES MET VERREKENINGSCLAUSULE

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag	Ontvangen t/m	Totale	Te verrekenen
			toewijzing	verslagjaar	kosten	ultimo verslagjaar
			€	€	€	€
	totaal					

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag	Saldo	Ontvangen in	Lasten in	Totale kosten	Saldo nog te
			toewijzing	31-12-2018	verslagjaar	Verslagjaar	31-12-2019	besteden
			€		€	€	€	€
	totaal							

WNT: Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is op basis van de volgende op Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra van toepassing zijnde regelgeving.

De klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

- Gemiddelde totale baten	4
- Gemiddeld aantal studenten	1
- Gewogen aantal onderwijssoorten	2
- Totaal aantal complexiteitspunten	7

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra is berekend conform de WNT klassenindeling. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse C en daarmee is het bezoldigingsmaximum € 138.000.

Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang nooit groter kan zijn dan 1,0 Fte.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking

bedragen x € 1

Functiegegevens	H. De Vries
Aanvang en einde functievervulling in 2019	Directeur-bestuurder 01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.109
Beloningen betaalbaar op termijn	19.966
<i>Subtotaal</i>	<u>140.075</u>

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 138.000

-/- Onverschuldigd betaald bedrag N.v.t.

Totaal bezoldiging 2019 140.075

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan Overgangsrecht
m.i.v. 2016 i.v.m.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling klasse-indeling
N.v.t.

Gegevens 2018

Aanvang en einde functievervulling in 2018	H. de Vries 01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.883
Beloningen betaalbaar op termijn	18.210
<i>Subtotaal</i>	<u>137.093</u>

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 133.000

Totaal bezoldiging 2018 137.093

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019									
bedragen x € 1	B.T.J. Hooghiemstra	E.M.W. Noot-van den Heuvel	R. Wingens	N. Feijen	A. Hidding	M.A.G.M. Smoors			
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/5 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/5		
Bezoldiging									
Bezoldiging	€ 6.875	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 2.083		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 20.700	€ 9.263	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 13.800	€ 5.709		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -		
Bezoldiging	€ 6.875	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 2.083		

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan
 Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

Gegevens 2018									
bedragen x € 1									
Functiegegevens	Lid/Voorzitter		N.v.t. Lid		N.v.t.		N.v.t. Lid		
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12		N.v.t. 1/3 - 31/12		N.v.t.		N.v.t. 1/1 - 31/12		
Bezoldiging									
Bezoldiging	€ 6.250		N.v.t. € 3.750		N.v.t.	N.v.t. € 5.000			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 13.300		N.v.t. € 11.150		N.v.t.	N.v.t. € 13.300			

Ondertekening

Het College van Bestuur verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019 te hebben vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2019 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019.

Ondertekening College van Bestuur
Eindhoven, 19 mei 2020

Voorzitter:
H. de Vries MMO

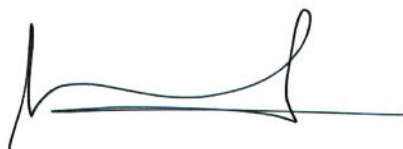
De Raad van Toezicht verklaart hierbij de jaarrekening over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019 te hebben goedgekeurd. De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2019 en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari 2019 t/m 31 december 2019.

Ondertekening Raad van Toezicht
Eindhoven, 19 mei 2020

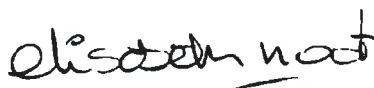
Voorzitter:
E. Hooghiemstra

Lid:
A. Hidding

Lid:
E.M.W. Noot-van den Heuvel

Lid:
R. Wingens

Lid:
N. Feijen

Overige gegevens:

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra
Venetiëstraat 43
5632 RM EINDHOVEN

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra te EINDHOVEN gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Speciaal Onderwijs en Expertisecentra zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093

mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres

Bogert 16

5612 LZ Eindhoven

Maarsse

Bisonspoor 7023

3605 LT Maarsse

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 13 mei 2020

Wijs Accountants

Was getekend: M.M.P.G. van Os MSc RA

Kenmerk: 2020.0093.conv

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK 58941487

BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl